

Īpašais ziņojums

Bioloģisko produktu kontroles sistēma ir uzlabojusies, taču atlikušas dažas problēmas

(saskaņā ar LESD 287. panta 4. punkta otro daļu)

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

SATURS

	Punkti
Glosārijs	
Kopsavilkums	I–VII
Ievads	1–23
Bioloģisko produktu kontroles sistēmas Eiropas Savienībā	5–14
Strauji augošs tirgus	15–18
Finansiāls atbalsts bioloģiskajai ražošanai Eiropas Savienībā	19
ES tiesību akti bioloģiskās ražošanas jomā	20–23
Revīzijas tvērums un pieeja	24–28
Apsvērumi	29–89
Eiropas Savienībā ražoto bioloģisko produktu kontroles sistēmas uzraudzība ir uzlabojusies	29–49
Komisijas veiktā dalībvalstu kontroles sistēmu pārraudzība ir uzlabojusies	30–35
Dalībvalstu kontroles institūciju uzraudzībā ir novērsti daudzi trūkumi	36–47
Informācijas apmaiņa ir uzlabojusies, taču tā varētu noritēt ātrāk un būt visaptverošāka	48–49
Sarežģītais uzdevums uzraudzīt importēto bioloģisko produktu kontroles sistēmas daļēji tika izpildīts	50–80
Komisija sāka revīzijas ārpus ES, taču lielākā daļa līdzvērtīgo kontroles institūciju līdz šim nav revidēta	54–64
Informācijas apmaiņa ir uzlabojusies, taču Komisija to varētu izmantot labāk un ātrāk	65–71
Komisijai bija grūti panākt izpildi, un tas prasīja ilgu laiku, taču gaidāmās izmaiņas noteikumos ir vērstas uz to, lai šis process kļūtu ātrāks un efektīvāks	72–74
Trūkumi dalībvalstu veiktajās bioloģisko produktu importa pārbaudēs	75–80
Izsekojamība ir uzlabojusies, lai gan daži trūkumi ir saglabājušies	81–89
Izsekojamība ES iekšienē ir uzlabojusies, taču ne visus ražotājus var izsekot	84–88

Mūsu veiktajā izsekojamības pārbaudē atklājās problēmas ar marķēšanu un sertifikātiem	89
Secinājumi un ieteikumi	90–98

Pielikums. ĪZ Nr. 9/2012 formulēto ieteikumu īstenošanas līmeņa novērtējums

Komisijas atbildes

GLOSĀRIJS

Akreditācijas iestāde: publiska vai privāta struktūra, kas sniedz oficiālu atzinumu, ka kontroles institūcija ir kompetenta veikt trešo personu pārbaudi un sertifikāciju saskaņā ar bioloģiskās ražošanas standartiem.

Kompetentā iestāde: dalībvalsts (vai trešās valsts) centrālā iestāde, kura veic oficiālu kontroli bioloģiskās ražošanas jomā, vai jebkāda cita iestāde, kura tam ir pilnvarota.

Kontroles institūcija: neatkarīga privāta trešā persona vai dalībvalsts pārvaldes iestāde (tiesību aktos dēvēta arī par “kontroles iestādi”), kas veic inspekcijas un sertifikēšanu bioloģiskās ražošanas jomā.

Līdzvērtība: spēja atbilst tiem pašiem mērķiem un principiem, kuru panāk, piemērojot noteikumus, kas nodrošina tādu pašu atbilstības apliecināšanas pakāpi.

Līdzvērtīga kontroles institūcija: kontroles institūcija, kura darbojas trešā valstī un attiecībā uz kuru Komisija ir atzinusi, ka tā piemēro tādas bioloģiskās ražošanas noteikumus un kontroles pasākumus, kas līdzvērtīgi tiem, ko piemēro Savienībā.

Līdzvērtīga trešā valsts: trešā valsts, attiecībā uz kuru Komisija ir atzinusi, ka tā piemēro tādas bioloģiskās ražošanas noteikumus un kontroles pasākumus, kas līdzvērtīgi tiem, ko piemēro Savienībā.

OFIS: (*Organic Farming Information System*) bioloģiskās lauksaimniecības informācijas sistēma – Komisijas IT sistēma, ko izmanto bioloģiskās lauksaimniecības informācijas apstrādei. Ar tās palīdzību iespējams a) elektroniski apmainīties ar datiem starp ES dalībvalstīm, Norvēģiju, Islandi un Komisiju un b) izplatīt publiskus datus Eiropas iedzīvotājiem un uzņēmējiem.

TRACES: (*TRAdE Control and Expert System*, Tirdzniecības kontroles un ekspertu sistēma) ir Komisijas tiešsaistes rīks visu sanitāro prasību pārvaldībai attiecībā uz dzīvnieku, spermas un embriju, kā arī pārtikas ES iekšējo tirdzniecību un importu. Šo sistēmu izveidoja ar Komisijas Lēmumu 2004/292/EK saskaņā ar Padomes Direktīvu 90/425/EEK.

Uzņēmējs: privātpersona vai uzņēmums, kas ražo, glabā, pārstrādā, transportē, eksportē vai importē bioloģiskos produktus.

KOPSAVILKUMS

- I. Savienības regulējuma attiecībā uz bioloģisko ražošanu galvenais mērķis ir labāk aizsargāt patērētāju intereses, nodrošināt godīgu konkurenci starp ražotājiem un atvieglot bioloģisko produktu brīvu apriti Eiropas Savienībā. Bioloģisko produktu kontroles sistēma ir noteikta ES tiesību aktos. Tās mērķis ir sniegt patērētājiem pārlicību, ka nopērkamajam bioloģiskajam produktam visos piegādes ķēdes posmos tiek piemēroti ES vai līdzvērtīgi noteikumi. Tas attiecas uz produktiem, kas ir ražoti ES vai ir importēti.

- II. 2012. gada jūnijā mēs publicējām īpašo ziņojumu Nr. 9/2012 “Revīzija kontroles sistēmai, kas reglamentē bioloģisko produktu ražošanu, pārstrādi, izplatīšanu un importu”. Mēs veicām kontroles revīziju, lai novērtētu, vai Komisija ir novērsusi trūkumus, uz kuriem norādījām šajā ziņojumā. Turklāt mēs plašāk ietvērām bioloģisko produktu importa režīmus. Mēs konstatējām, ka kopš iepriekšējās revīzijas kontroles sistēma ir uzlabojusies un ka mūsu ieteikumi visumā ir ieviesti, taču atlikušas dažas problēmas.

- III. Attiecībā uz Eiropas Savienībā ražotajiem bioloģiskajiem produktiem – lielāko daļu no ES patērīna – gan Komisija, gan dalībvalstis ir novērsušas daudzus trūkumus, uz kuriem norādīts iepriekšējā ziņojumā. Pēc šā 2012. gadā publicētā ziņojuma Komisija atsāka revīzijas apmeklējumus dalībvalstīs, un tagad ir apmeklējusi to lielāko daļu. Mūsu revidēto dalībvalstu kompetentās iestādes ir veikušas pasākumus, lai uzlabotu savas kontroles sistēmas. Iepriekšējā reizē novērotie trūkumi dažās dalībvalstīs tika novērsti, grozot tiesisko regulējumu, citās – uzlabojot sadarbību ar akreditācijas iestādēm vai sniedzot labākus norādījumus kontroles institūciju uzraudzībai. Tomēr mēs atklājām vairākus trūkumus, kas saistīti ar iepriekšējiem konstatējumiem. Mēs atklājām arī to, ka izpildes panākšanas pasākumu piemērošana vēl nav saskaņota visā ES un ka ziņošana dalībvalstīs reizēm notika lēni un bija nepilnīga.

- IV. Neliela Eiropas Savienībā patērētā bioloģisko produktu daļa tiek importēta. Līdzvērtīgas kontroles institūcijas, kas darbojas trešās valstīs, sertificē vairāk nekā 80 % no Eiropas Savienībā importētajiem bioloģiskajiem produktiem. Pārējos importē no neredzām trešām valstīm, kuru standarti tiek uzskatīti par līdzvērtīgiem. Komisijas kopš 2012. gada veiktās revīzijas ir aptvērušas lielāko daļu līdzvērtīgo trešo valstu. Komisija ir sākusi apmeklēt arī

līdzvērtīgas kontroles institūcijas un pārbaudījusi to darbības uz vietas trešās valstīs. Līdz šim pārbaudes ir aptvērušas sistēmas, ko piemēro apmēram trešdaļai importa, kuru sertificējušas līdzvērtīgas kontroles institūcijas.

V. Mēs redzējām, ka Komisija tikai nupat ir sākusi izskatīt iespējamās sinerģijas bioloģisko produktu importa uzraudzības jomā ar kompetentajām iestādēm citos nozīmīgos šo produktu importa tirgos, kā arī sadarbībā ar akreditācijas iestādēm. Ja Komisija konstatē problēmas saistībā ar importa kontroles sistēmām, stāvokļa uzlabošana var būt sarežģīts un ilgs process, taču ir ieviesti jauni noteikumi, kas noteikumu izpildi var paātrināt un padarīt efektīvāku. Dalībvalstu līmenī mēs atklājām trūkumus ienākošo sūtījumu pārbaudēs un konstatējām, ka kontroles institūciju veiktās importētāju pārbaudes joprojām nav pilnīgas.

VI. Mēs atkal veicām izsekojamības pārbaudi un pārlūkojām dokumentus, sākot ar mazumtirgotāju līdz pat ražotājam. Salīdzinot ar iepriekšējo revīziju, rezultāti bija uzlabojušies, īpaši Eiropas Savienībā. Tomēr ne visiem produktiem bija iespējams izsekot līdz pat lauksaimniecības produktu ražotājam.

VII. Mēs esam formulējuši ieteikumus, lai novērstu atlikušos dalībvalstīs konstatētos trūkumus saistībā ar ES ražotajiem produktiem, lai uzlabotu importēto bioloģisko produktu uzraudzību, izmantojot labāku sadarbību, un lai veiktās izsekojamības pārbaudes būtu pilnīgākas.

IEVADS

1. 2012. gada jūnijā mēs publicējām īpašo ziņojumu Nr. 9/2012 “Revīzija kontroles sistēmai, kas reglamentē bioloģisko produktu ražošanu, pārstrādi, izplatīšanu un importu”. Lai novērtētu, vai Komisija ir novērsusi šajā ziņojumā uzskaitītos trūkumus, mēs veicām kontroles revīziju, plašāk ietverot bioloģisko produktu importa režīmus.
2. Bioloģiskā ražošana ir “vispusīga lauku saimniecību pārvaldības un pārtikas ražošanas sistēma, kura apvieno labāko vides un klimata politikas praksi, lielu bioloģisko daudzveidību, dabas resursu saglabāšanu un augstus dzīvnieku labturības standartus un ražošanas standartus, kas atbilst arvien pieaugoša skaita patērētāju pieprasījumam pēc produktiem, kuru ražošanā izmantotas dabiskas vielas un procesi”¹. Bioloģiskie produkti ietver pārstrādātu vai nepārstrādātu pārtiku, dzērienus, kā arī barību un sēklas. Bioloģisko produktu nozarē darbojas ražotāji lauksaimniecības un akvakultūras nozarēs, kā arī viņu piegādātāji, pārtikas ražotāji un izplatītāji.
3. Ar Padomes 1991. gada regulu tika ieviests ES līmeņa bioloģiskās ražošanas regulējums līdz ar kontroles un sertifikācijas sistēmu². Līdz tam laikam bioloģisko ražošanu Eiropas Savienībā noteica ar vairāku standartu palīdzību, un tos bija izdevušas bioloģiskās ražošanas asociācijas dažādās dalībvalstīs. Savienības regulējuma galvenais mērķis bija labāk aizsargāt patērētāju intereses, nodrošināt godīgu konkurenci starp ražotājiem un atvieglot bioloģisko produktu brīvu apriti Eiropas Savienībā.

---

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 30. maija Regula (ES) 2018/848 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un ar ko atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 834/2007, 1. apsvērums (OV L 150, 14.6.2018., 1. lpp.), kas nedaudz grozīja 1. apsvērumu Padomes 2007. gada 28. jūnija Regulā (EK) Nr. 834/2007 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un par Regulas (EEK) Nr. 2092/91 atcelšanu (OV L 189, 20.7.2007., 1. lpp.).

² Padomes 1991. gada 24. jūnija Regula (EEK) Nr. 2092/91 par lauksaimniecības produktu bioloģisku ražošanu un norādēm par to uz lauksaimniecības produktiem un pārtikas produktiem (OV L 198, 22.7.1991., 1. lpp.).

4. Nav zinātniska testa, kā noteikt, vai produkts ir bioloģisks. "Uzturēt un attaisnot patērētāju uzticību produktiem, kas marķēti kā bioloģiskie produkti,"³ iespējams tad, ja kontroles un sertifikācijas sistēmas spēj samazināt iespēju darboties tādiem uzņēmējiem, kuri neievēro attiecīgos standartus.

Bioloģisko produktu kontroles sistēmas Eiropas Savienībā

5. ES logotips (sk. **1. attēlu**) norāda, ka produkts ir ražots saskaņā ar attiecīgajiem ES standartiem, kas pakļauti kontroles un sertifikācijas sistēmai. Attiecībā uz pārstrādātiem produktiem tas nozīmē, ka vismaz 95 % no lauksaimnieciskās izcelsmes sastāvdaļām ir bioloģiski ražotas. Blakus jaunajam ES bioloģiskā produkta logotipam raksta kontroles institūcijas koda numuru, kā arī paziņojumu par to, vai lauksaimniecības izejvielas, kas ietilpst produktā, ir audzētas Eiropas Savienībā un/vai ārpus tās.

1. attēls. ES bioloģiskā produkta logotips

Avots: Komisijas 2010. gada 24. marta Regula (ES) Nr. 271/2010.

6. Individuālajiem uzņēmējiem dažādos piegādes ķēdes posmos ir pašiem savas ar bioloģiskiem produktiem saistītas procedūras, sākot no vienkāršām pārbaudēm līdz ļoti komplicētiem procesiem. Šie pamatelementi nodrošina ar ES bioloģiskā produkta logotipu marķēto produktu atbilstību standartiem.

7. ES ir izveidojusi kontroles sistēmu, kurā iesaistītas iestādes un institūcijas, kas pārbauda individuālos uzņēmējus. Šīs pārbaudes ietver ražošanas un pārstrādes telpu fizisku

---

³ Padomes 2007. gada 28. jūnija Regula (EK) Nr. 834/2007 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu un par Regulas (EEK) Nr. 2092/91 atcelšanu, 3. apsvērums (OV L 189, 20.7.2007., 1. lpp.).

inspekciju, uzskaites dokumentu verifikāciju, kā arī galaproduktu, novākto produktu, lapu vai augsnes paraugu ņemšanu testu veikšanai, lai noteiktu, vai tajos nav neatļautu vielu.

Kontroles institūcijas ir visu bioloģisko produktu kontroles sistēmas un sertifikācijas sistēmas galvenais elements. Uzņēmēji maksā par kontroles institūciju izsniegtajiem sertifikātiem.

8. Eiropas Savienībā un ārpus tās ražotajiem produktiem piemēro dažādas kontroles sistēmas. Komisijai visās šajās sistēmās ir piešķirta galvenā loma, jo tā uzrauga dalībvalstu kontroles sistēmas un pārbauda dažādos importa režīmos iesaistītos uzņēmējus.

Eiropas Savienībā ražoto produktu kontroles sistēma

9. ES dalībvalstis var izvēlēties, vai izveidot privātu vai publisku kontroles un sertifikācijas sistēmu vai tādu, kurā apvienoti šie abi elementi. Lielākā daļa dalībvalstu ir apstiprinājušas privātas kontroles institūcijas. Piecās dalībvalstīs ir ieceltas publiskas kontroles institūcijas, kas tiesību aktos apzīmētas kā kontroles iestādes, bet divās darbojas jaukta sistēma. Visā ES ir apstiprinātas aptuveni 250 kontroles institūcijas un publiskas kontroles iestādes⁴. Šajā ziņojumā tās visas kopā tiek dēvētas par kontroles institūcijām.

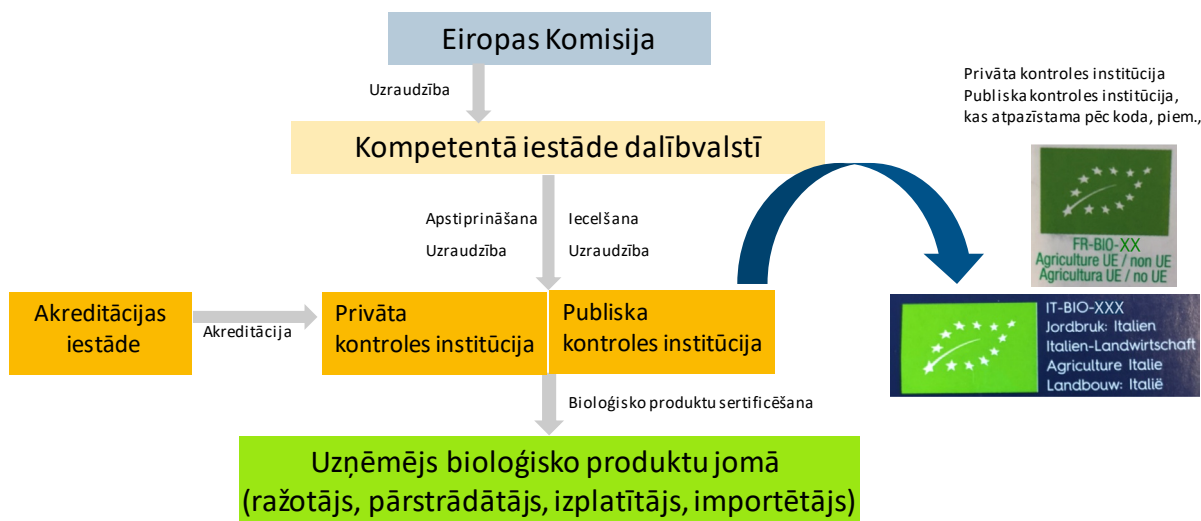
10. Dalībvalstīm ir jāieceļ viena vai vairākas kompetentās iestādes, kas atbild par kontroles institūciju apstiprināšanu un uzraudzību, kā arī, ja vajadzīgs, izpildes panākšanas pasākumu (tostarp sankciju) klāsta piemērošanu.

11. Privātām kontroles institūcijām jābūt akreditētām saskaņā ar ISO standarta IEC 17065:2012 jaunāko versiju. Akreditācijas organizāciju veiktās pārbaudes attiecas uz kontroles institūciju tehnisko kompetenci, neatkarīgumu, objektivitāti un profesionālo integritāti. Publiskām kontroles iestādēm akreditācija nav nepieciešama (sk. shematisku apkopojumu **2. attēlā**).

---

⁴ AGRI ĢD: Kontroles institūcijas un kontroles iestādes bioloģisko produktu nozarē, 14.8.2018., sk.: http://ec.europa.eu/agriculture/ofis_public/r8/ctrl_r8.cfm?targetUrl=home&lang=en

2. attēls. Eiropas Savienībā ražoto produktu kontroles sistēma

Avots: ERP.

Eiropas Savienībā importēto produktu kontroles sistēma

Līdzvērtīgas trešās valstis

12. ES ir atzinusi, ka vairākām trešām valstīm ir līdzvērtīgi bioloģiskās ražošanas noteikumi un kontroles sistēmas. Kompetentās iestādes līdzvērtīgās trešās valstīs ir atbildīgas par to, lai garantētu, ka bioloģiskie produkti tiek ražoti un uzņēmēji tiek pārbaudīti saskaņā ar to standartiem. Komisijai ir tiesības veikt oficiālas pārbaudes, lai pārliecinātos, ka trešās valsts tiesību akti un sistēmas ir līdzvērtīgi ES noteikumiem.

Līdzvērtīgas kontroles institūcijas

13. Importam no valstīm, kas nav līdzvērtīgas valstis vai EBTA valstis⁵, jābūt ražotam un pārbaudītam saskaņā ar standartiem, kuri ir līdzvērtīgi ES noteikumiem. Tāpēc Komisija apstiprina privātas kontroles institūcijas vai publiskas kontroles iestādes, kuras sertificē

⁵ Norvēģija un Islande ir vienīgās EBTA valstis, kas piemēro ES tiesību aktus bioloģiskās ražošanas jomā. Abu valstu attiecības ar ES nosaka Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu (EEZ), un bioloģiskā ražošana ietilpst šā līguma darbības jomā. Līdz ar to bioloģiskie produkti no Norvēģijas un Islandes var brīvi iekļūst Eiropas Savienībā.

bioloģisko produktu ražotājus ārpus ES; šajā ziņojumā šīs struktūras tiek dēvētas par līdzvērtīgām kontroles institūcijām.

14. Līdzvērtīgu kontroles institūciju gadījumā Komisija darbojas kā kompetentā iestāde, proti, tā ir ne vien atbildīga par šo kontroles institūciju apstiprināšanu, bet arī par to uzraudzību un, ja nepieciešams, par apstiprināšanas atsaukšanu. Komisija uzrauga kontroles institūcijas, izskatot to gada ziņojumus un novērtējuma ziņojumus, ko izsniegušas akreditācijas iestādes. Tā var veikt arī revīzijas apmeklējumus, lai pārbaudītu kontroles institūciju darbības rezultātus.

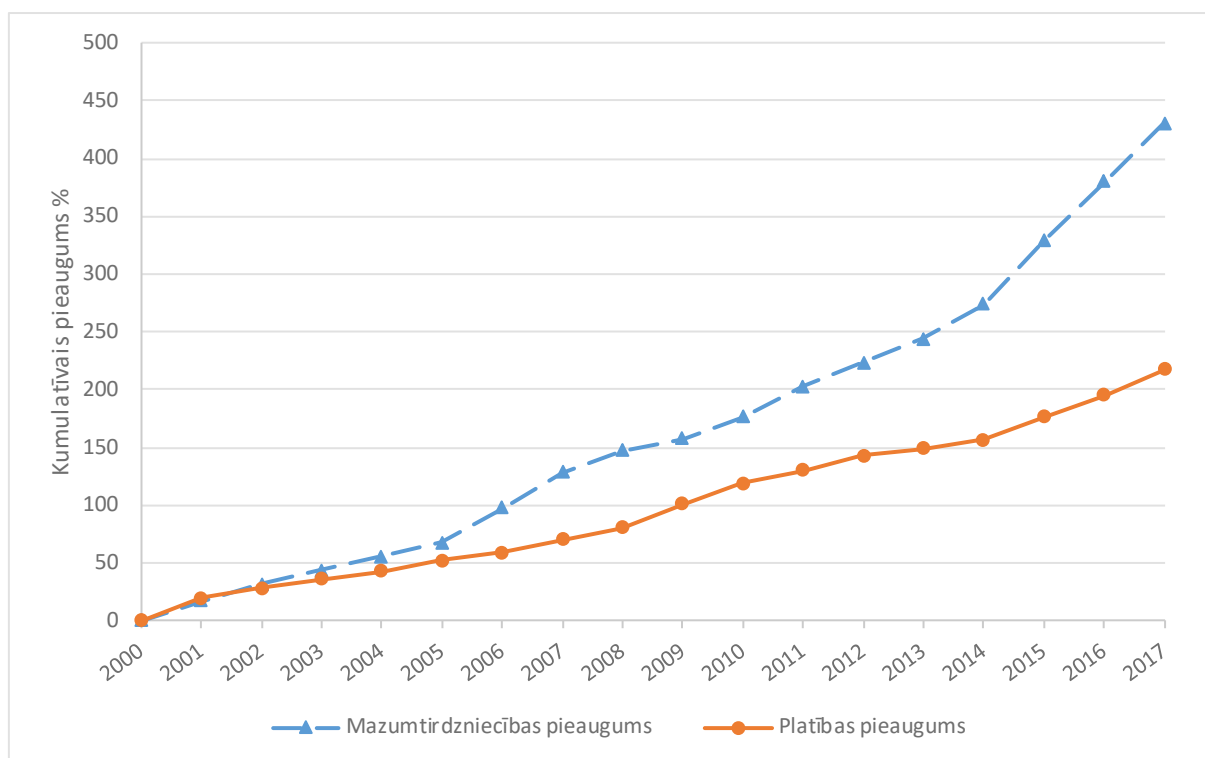
Strauji augošs tirgus

15. Pēdējos gados ES bioloģisko produktu nozare ir strauji attīstījusies lauksaimniecības zemes platības, uzņēmēju skaita un tirgus daļas ziņā. Kopējā lauksaimniecības zemes platība, ko Eiropas Savienībā izmanto bioloģiskajā lauksaimniecībā, ir pieaugusi no 9,1 miljona ha 2010. gadā līdz 12 miljoniem ha 2016. gadā jeb par 33 %. 2016. gadā bioloģiskajai ražošanai Eiropas Savienība tika atvēlēti 6,7 % lauksaimniecības zemes. Tajā pašā laikposmā bioloģisko produktu mazumtirdzniecība palielinājās no 18,1 miljarda EUR līdz 30,7 miljardiem EUR jeb par 69 %⁶ (sk. **3. attēlu**).

---

⁶ <https://statistics.fibl.org/europe/key-indicators-europe.html>

3. attēls. Eiropa: bioloģisko produktu platības un mazumtirdzniecības kumulatīvs pieaugums, 2000.–2017. g.

Avots: FiBL un AMI (Agrarmarkt Informations-Gesellschaft, Lauksaimniecības tirgus informācijas dienests) aptaujas (2006.–2018. g.): Bioloģiskās lauksaimniecības pētniecības institūts (FiBL), Frika, Šveice.

16. Par bioloģisko produktu importu no valstīm ārpus ES konsolidētu statistisko datu nav. Dažas dalībvalstis sniedz datus par bioloģisko produktu importa tirgus daļu. Piemēram, 2017. gadā Francijā, kas ir otrs lielākais tirgus Eiropas Savienībā, apmēram 15 % no visiem valstī patērētajiem bioloģiskajiem produktiem tika importēti no valstīm ārpus ES⁷.

17. Arvien pieaugošā bioloģisko produktu tirdzniecība pasaules mērogā nozīmē gan Eiropas Savienībā, gan ārpus tās ražotu pārtikas produktu tālsatiksmes pārvadājumus. “Bioloģisks” nav sinonīms jēdzienam “vietējais”, lai gan jaunā bioloģisko produktu regula ietver mērķi veicināt “īsus izplatīšanas kanālus un vietēju produkciju”⁸.

⁷ <http://www.agencebio.org/le-marche-de-la-bio-en-france>

⁸ Regula (ES) 2018/848, 17. apsvēruma.

18. Cena, ko patērētāji maksā par bioloģiskajiem produktiem, ir augstāka, un reizēm ievērojami augstāka, nekā par parastajiem produktiem. Cenu starpību ietekmē gan patērētāju pieprasījums, gan atšķirības ražošanas un izplatīšanas izmaksās. Paziņotais uzcenojums ievērojami atšķiras dažādos pētījumos un pārtikas produktos, un tikai daļa no šā uzcenojuma tiek ražotājam.

Finansiāls atbalsts bioloģiskajai ražošanai Eiropas Savienībā

19. Bioloģiskie lauksaimnieki Eiropas Savienībā var saņemt īpašu finansiālu atbalstu saskaņā ar ES lauku attīstības politiku. Tas papildina atbalstu, ko izmaksā visiem ES lauksaimniekiem (konkrēti, pamata maksājuma shēma/vienotā platībmaksājuma shēma, kā arī zaļināšanas maksājumi, kuru saņemšanai automātiski atbilst bioloģiskie lauksaimnieki). Īpašo maksājumu bioloģiskajiem lauksaimniekiem veido apvienots ES un valsts atbalsts par hektāru, kas atšķiras katrā dalībvalstī. No 2015. gada līdz 2018. gadam ES subsīdijas veidoja vidēji aptuveni 700 miljonus EUR gadā.

ES tiesību akti bioloģiskās ražošanas jomā

20. Pašreizējais tiesiskais regulējums izriet no Padomes 2007. gada regulas par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu⁹. Šajā regulā ir aptverti visi bioloģiskās ražošanas piegādes ķēdes posmi, tādi kā lauksaimniecība un akvakultūra, pārtikas pārstrāde, izplatīšana un mazumtirdzniecības pasākumi¹⁰. Sīkāk izstrādāti noteikumi ir izklāstīti divās īstenošanas regulās¹¹.

---

⁹ Padomes Regula (EK) Nr. 834/2007.

¹⁰ OV L 189, 20.7.2007., 1. lpp.

¹¹ Komisijas 2008. gada 5. septembra Regula (EK) Nr. 889/2008, ar ko paredz sīki izstrādātus bioloģiskās ražošanas, marķēšanas un kontroles noteikumus, lai īstenotu Padomes Regulu (EK) Nr. 834/2007 par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu (OV L 250, 18.9.2008., 1. lpp.), un

Komisijas 2008. gada 8. decembra Regula (EK) Nr. 1235/2008, ar ko nosaka sīki izstrādātus īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EK) Nr. 834/2007 par bioloģisko produktu importēšanas kārtību no trešām valstīm (OV L 334, 12.12.2008., 25. lpp.).

21. Komisija 2014. gada martā iepazīstināja ar jaunu ES rīcības plānu bioloģiskās ražošanas jomā, kā arī ar tiesību akta priekšlikumu jaunam bioloģiskās ražošanas noteikumu kopumam. Jaunā regula par bioloģisko ražošanu un bioloģisko produktu marķēšanu¹² tika publicēta 2018. gada jūnijā. Jaunie noteikumi būs spēkā no 2021. gada 1. janvāra. Līdz tam Komisija sadarbosies ar dalībvalstīm un attiecīgajām ieinteresētajām personām, lai pabeigtu deleģēto aktu un īstenošanas regulu izstrādi un šos dokumentus publicētu.
22. Bioloģiskajai pārtikai jāatbilst ne vien konkrētiem tiesību aktiem bioloģiskās ražošanas jomā, bet arī pārtikas aprites vispārīgiem tiesību aktiem¹³. Uz bioloģisko ražošanu attiecas Oficiālo kontroļu regula¹⁴, kuru nesen grozīja¹⁵. Lielāko daļu šīs regulas pantu sāks piemērot 2019. gada 14. decembrī.
23. ES dalībvalstis, Islande un Norvēģija regulāri kontrolē pesticīdu atlieku līmeni pārtikas paraugos un rezultātus nosūta Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādei (EFSA). Nesen publicētā

---

¹² Regula (ES) 2018/848.

¹³ Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 28. janvāra Regula (EK) Nr. 178/2002, ar ko paredz pārtikas aprites tiesību aktu vispārīgus principus un prasības, izveido Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādi un paredz procedūras saistībā ar pārtikas nekaitīgumu (OV L 31, 1.2.2002., 1. lpp.).

¹⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2004. gada 29. aprīļa Regula (EK) Nr. 882/2004 par oficiālo kontroli, ko veic, lai nodrošinātu atbilstības pārbaudi saistībā ar dzīvnieku barības un pārtikas aprites tiesību aktiem un dzīvnieku veselības un dzīvnieku labturības noteikumiem (OV L 165, 30.4.2004., 1. lpp.).

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes 2017. gada 15. marta Regula (ES) 2017/625 par oficiālajām kontrolēm un citām oficiālajām darbībām, kuras veic, lai nodrošinātu, ka tiek piemēroti pārtikas un barības aprites tiesību akti, noteikumi par dzīvnieku veselību un labturību, augu veselību un augu aizsardzības līdzekļiem, un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 999/2001, (EK) Nr. 396/2005, (EK) Nr. 1069/2009, (EK) Nr. 1107/2009, (ES) Nr. 1151/2012, (ES) Nr. 652/2014, (ES) 2016/429 un (ES) 2016/2031, Padomes Regulas (EK) Nr. 1/2005 un (EK) Nr. 1099/2009 un Padomes Direktīvas 98/58/EK, 1999/74/EK, 2007/43/EK, 2008/119/EK un 2008/120/EK un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 854/2004 un (EK) Nr. 882/2004, Padomes Direktīvas 89/608/EEK, 89/662/EEK, 90/425/EEK, 91/496/EEK, 96/23/EK, 96/93/EK un 97/78/EK un Padomes Lēmumu 92/438/EEK (Oficiālo kontroļu regula) (OV L 95, 7.4.2017., 1. lpp.).

ziņojumā¹⁶, kurā skatīti 2013., 2014. un 2015. gadā ņemti paraugi, ir secināts, ka kopumā 44 % tradicionāli ražotas pārtikas paraugos tika konstatēta viena vai vairākas skaitļos izsakāmas pesticīdu atliekas, turpretī bioloģiski ražotai pārtikai to paraugu skaits, kuros bija izmērāmas pesticīdu atliekas, bija septiņas reizes mazāks (6,5 % no bioloģiski ražotas pārtikas paraugiem; sk. arī **46. un 47. punktu**). ERP nesen publicēja īpašo ziņojumu par ES pārtikas nekaitīguma politiku¹⁷, kurā galvenā uzmanība bija pievērsta ķīmiskiem apdraudējumiem.

REVĪZIJAS TVĒRUMS UN PIEEJA

24. Pamatojoties uz mūsu 2012. gadā publicētā īpašā ziņojuma rezultātiem, Komisija atzina, ka ir paaugstinājies risks, kas saistīts ar bioloģiski ražotu produktu kontroles sistēmu. Konkrēti, Komisija atzina, ka reputācijas risks saistībā ar importa produktu kontroles sistēmu ir “kritisks”. 2013. un 2014. gadā tā šo riska līmeni pakāpeniski pazemināja. Lai izpētītu, vai Komisija ir novērsusi konstatētos trūkumus un lai sniegtu ieteikumus, pirms ir pilnībā formulēts jaunais tiesiskais regulējums (sk. **21. punktu**), mēs nolēmām veikt kontroles revīziju, plašāk ietverot bioloģisko produktu importa režīmus. Šajā kontekstā mūsu galvenais revīzijas jautājums bija: “Vai tagad patērētāji var vairāk uzticēties bioloģisko produktu kontroles sistēmām?”.

25. Lai atbildētu uz galveno jautājumu, mēs pirmām kārtām gribējām noskaidrot, vai Eiropas Savienībā bioloģiski ražoto produktu kontroles sistēma tagad sniedz lielāku pārliecību patērētājiem. Mēs pievērsāmies uzlabojumiem, kurus Komisija un dalībvalstis ir ieviesušas kopš 2012. gada. Konkrēti, mēs izskatījām, kā Komisija pārrauga dalībvalstu kontroles sistēmas, kā dalībvalstis uzrauga kontroles institūcijas un kāda ir informācijas apmaiņa starp dažādām institūcijām un iestādēm.

26. Otrkārt, mēs gribējām noskaidrot, vai Eiropas Savienībā importēto bioloģiski ražoto produktu kontroles sistēma tagad sniedz lielāku pārliecību patērētājiem. Mēs pārbaudījām

---

¹⁶ *Monitoring data on pesticide residues in food: results on organic versus conventionally produced food* [Pesticīdu atlieku kontrole pārtikā: bioloģiski ražotas pārtikas salīdzinājums ar tradicionāli ražotu pārtiku], EFSA (<http://www.efsa.europa.eu/publications>).

¹⁷ Īpašais ziņojums Nr. 2/2019 “Ķīmiskie apdraudējumi mūsu pārtikā: ES pārtikas nekaitīguma politika mūs sargā, tomēr saskaras ar problēmām”.

divus galvenos importa režīmus, kas ir spēkā attiecībā uz bioloģiskajiem produktiem, kā arī Komisijas procedūras un to, kā tā veic tai uzticētos uzraudzības pienākumus.

27. Treškārt, mēs veicām mūsu 2012. gada ziņojuma pēcpārbaudi, īstenojot bioloģiskās pārtikas izsekojamības pārbaudi, kuras rezultāti ir izklāstīti nobeiguma iedaļā.

28. Mēs veicām revīziju no 2017. gada decembra līdz 2018. gada jūlijam, vācot revīzijas pierādījumus no šādiem avotiem:

- dokumentu pārbaude un pārrunas ar personālu Eiropas Komisijas divos ģenerāldirektorātos — Lauksaimniecības un lauku attīstības ģenerāldirektorātā (AGRI ĢD) un Veselības un pārtikas nekaitīguma ģenerāldirektorātā (SANTE ĢD);
- dokumentu pārbaude un videokonferences ar sešu saistībā ar īpašā ziņojuma Nr. 9/2012 sagatavošanu apmeklēto dalībvalstu pārstāvjiem no Vācijas (Ziemeļreina–Vestfālens), Īrijas, Spānijas (Andalūzija), Francijas, Itālijas (Emīlija Romāņa) un Apvienotās Karalistes (Anglija);
- apmeklējot divas dalībvalstis: Bulgāriju (kur pēdējos gados ir strauji pieaudzis bioloģisko lauksaimnieku skaits) un Čehijas Republiku (kur ir liela bioloģiskajā lauksaimniecībā izmantotās zemes platība);
- ar bioloģiskās ražošanas kontroles sistēmu saistīto dokumentu pārbaude Norvēģijā, cieši sadarbojoties ar EBTA¹⁸ Uzraudzības iestādi;
- piedalīšanās divos SANTE ĢD veiktos trešo valstu kontroles institūciju revīzijas apmeklējumos; šīs institūcijas darbojas Meksikā un Ukrainā;
- apspriežu sanāksmes par ES bioloģisko produktu kontroles sistēmu ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, tostarp no Starptautiskās Bioloģiskās lauksaimniecības

---

¹⁸ Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija, Islandes, Lihtenšteinas, Norvēģijas un Šveices starpvaldību organizācija.

kustību asociācijas (*IFOAM*), Bioloģiskās lauksaimniecības pētniecības institūta (*FIBL*) un Eiropas Bioloģisko produktu sertifikācijas padomes (*EOCC*);

- ar revīzijas tēmu saistīto attiecīgo pētījumu caurskatīšana.

APSVĒRUMI

Eiropas Savienībā ražoto bioloģisko produktu kontroles sistēmas uzraudzība ir uzlabojusies

29. Bioloģisko produktu kontroles sistēmas uzraudzība Eiropas Savienībā ir ļoti svarīga, jo lielākā daļa tajā patērēto bioloģisko produktu ir ražoti turpat (piemēru sk. **16. punktā**). Saskaņā ar īpašajā ziņojumā Nr. 9/2012 formulētajiem ieteikumiem mēs sagaidījām, ka Komisija ir pastiprinājusi dalībvalstu kontroles sistēmu pārraudzību un ka kompetentās iestādes dalībvalstīs savukārt ir pastiprinājušas pārraudzību pār kontroles institūcijām. Šajos pasākumos ietilpa neatbilstības veidu definīciju un attiecīgo izpildes panākšanas pasākumu saskaņošana. Turpmākajās iedaļās mēs sniedzam minēto ieteikumu izpildes pārbaudes rezultātus.

Komisijas veiktā dalībvalstu kontroles sistēmu pārraudzība ir uzlabojusies

30. Īpašajā ziņojumā Nr. 9/2012 mēs ieteicām Komisijai pastiprināt dalībvalstu kontroles sistēmu pārraudzību, veicot revīzijas apmeklējumus un vācot un lietderīgi izmantojot vajadzīgos datus un informāciju (sk. arī **pielikumu**).

31. Kad gatavojām 2012. gadā publicēto ziņojumu, Komisija kopš 2004. gada dalībvalstīs nebija veikusi nevienu revīziju saistībā ar bioloģisko lauksaimniecību. Pēc mūsu ziņojuma tā atsāka revīzijas apmeklējumus dalībvalstīs. No 2012. gada līdz 2018. gada beigām SANTE ĢD saistībā ar bioloģisko lauksaimniecību bija veikusi 63 revīzijas, no tām 28 – ES dalībvalstīs

(sk. **1. tabulu**)¹⁹. 2015. gadā Komisija (SANTE ĢD) publicēja pārskata ziņojumu par 14 revīzijām, kas bija pabeigtas dalībvalstīs līdz 2014. gada beigām²⁰.

1. tabula. SANTE ĢD veiktās revīzijas saistībā ar bioloģisko lauksaimniecību dalībvalstīs no 2012. gada līdz 2018. gadam (stāvoklis 10.12.2018.)

Revīzijas veids	2012. g.	2013. g.	2014. g.	2015. g.	2016. g.	2017. g.	2018. g.
Dalībvalstis	Polija Portugāle	Griekija Spānija Francija Vācija Apvienotā Karaliste Itālija Rumānija	Nīderlande Malta Čehijas Republika Somija Slovākija	Bulgārija Lietuva Zviedrija Dānija	Īrija Latvija Ungārija	Austrija Beļģija Slovēnija	Itālija* Rumānija (2 revīzijas apmeklējumi)* Slovākija

* Revīzijas ziņojumi vēl nav pieejami.

32. Kopumā Komisija secināja, ka lielākajā daļā dalībvalstu kontroles sistēmas ir labi organizētas, lai gan bija vērojami daži trūkumi kontroles institūciju uzraudzībā un atsevišķu inspekciju līmenī.

33. Mēs pārbaudījām Komisijas metodoloģiju, tās ziņojumus un pēcpārbaudes procedūras. Mēs pārliecinājāmies, ka revīzijas aptvēra būtiskas tēmas, revīzijas process bija pienācīgi dokumentēts un revīzijas konstatējumu izpilde tika pārbaudīta. Turklāt mēs apmeklējām divas dalībvalstis (Čehijas Republiku un Bulgāriju), ko Komisija bija pārbaudījusi 2014. un 2015. gadā, un apstiprinājām Komisijas konstatējumu būtiskumu. Komisijas revīzijas ziņojumi ir publicēti SANTE ĢD tīmekļa vietnē²¹.

34. Ja ES tiesību akti bioloģiskās ražošanas jomā nav pienācīgi piemēroti, Komisija var nosūtīt vēstuli ar brīdinājumu par pārkāpuma procedūras iespējamību (t. s. *EU pilot*) vai arī sākt pārkāpuma procedūru. *EU pilot* izmeklēšana ir noderīgs rīks, lai sāktu dialogu ar

¹⁹ Turklāt Komisija veica piecas revīzijas, kuru uzmanības centrā bija pesticīdu atlieku pārbaude bioloģiskajā ražošanā (Vācijā, Polijā un Apvienotajā Karalistē 2015. gadā un Somijā un Spānijā 2016. gadā).

²⁰ Pārskata ziņojums "Bioloģiskā ražošana dalībvalstīs", SANTE ĢD, 2015. g., 8950 – MR.

²¹ http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/index.cfm

dalībvalsti. Kopš 2012. gada Komisija ir izsūtījusi 41 vēstuli ar brīdinājumu par pārkāpuma procedūras iespējamību 22 dažādām dalībvalstīm²². Minētās *EU pilot* izmeklēšanas ilga vidēji deviņus mēnešus, taču Komisija tādējādi varēja izvairīties no vēl garākas pārkāpumu procedūras uzsākšanas.

35. Komisija pienācīgi izmanto Bioloģiskās ražošanas komitejas (*COP*) sanāksmes, kurās piedalās dalībvalstu pārstāvji un kuras tiek sasauktas piecas līdz septiņas reizes gadā. Norvēģija, Šveice un Islande piedalās kā novērotājas. Šajās sanāksmēs regulāri tiek apspriests jautājums par pārkāpumu un apgalvojumu par krāpšanu pēcpārbaudi. Visbeidzot, Komisija ir uzņēmusies iniciatīvu koordinēt kompetentās iestādes un kontroles institūcijas, krāpšanas apkarošanas iestādes un privātā sektora organizācijas un sniegt tām mācības.

Dalībvalstu kontroles institūciju uzraudzībā ir novērsti daudzi trūkumi

Kontroles institūciju apstiprināšanas un uzraudzības procedūras

36. Īpašajā ziņojumā Nr. 9/2012 mēs ieteicām kompetentajām iestādēm piemērot pienācīgi dokumentētas procedūras kontroles institūciju apstiprināšanai un uzraudzībai (sk. arī ***pielikumu***). Kontroles revīzijas laikā mēs konstatējām, ka kopš 2012. gada stāvoklis ir uzlabojies, lai gan ir saglabājušies daži trūkumi.

37. Eiropas Komisija 2013. gadā grozīja Regulu (EK) Nr. 889/2008²³, tajā konkretizējot tiesisko regulējumu, kas attiecas uz kompetentajām iestādēm dalībvalstīs, un tādējādi palīdzot tām īstenot šo ieteikumu. Piemēram, tajā ir detalizēti izklāstīts, kāda veida pārraudzības darbības jāveic kompetentajām iestādēm saistībā ar kontroles institūcijām, un ir noteikts, ka kontroles institūcijas ir jāpārbauda katru gadu²⁴.

---

²² 21 vēstule, kas attiecās uz vienu un to pašu jautājumu (novēlota paziņošana *OFIS*), tika apstrādāta kā viena kopa.

²³ Ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) Nr. 392/2013 Regulai Nr. 889/2009 tika pievienota 9. nodaļa par kompetento iestāžu veikto uzraudzību.

²⁴ 92.c un 92.e pants.

38. Kompetentās iestādes sešās dalībvalstīs, kurās veicām pēcpārbaudi, bija veikušas pasākumus, lai novērstu lielāko daļu no trūkumiem, kas tika novēroti iepriekš, piemēram,

- grozījušas tiesisko regulējumu (Vācija, Spānija un Itālija);
- uzlabojušas koordināciju darbā ar akreditācijas iestādēm (Īrija, Francija, Apvienotā Karaliste un Vācija);
- uzlabojušas procedūras un norādījumus kontroles institūciju uzraudzībai (Īrija, Spānija, Francija un Apvienotā Karaliste);
- tagad kompetentās iestādes pārbauda, vai kontroles institūcijas ir ieviesušas riska analīzes procedūras uzņēmēju pārbaudēm un inspektoru rotācijai.

39. Daži no šiem grozījumiem ir pieņemti gluži nesen, un paies zināms laiks, līdz tos ieviesīs pilnībā. Revīzijas laikā mēs nepārbaudījām uz vietas šo darbību efektivitāti.

40. Lai gan šajās valstīs bija veikti uzlabojumi, mēs atklājām vairākus trūkumus saistībā ar mūsu iepriekšējiem konstatējumiem, tostarp:

- Itālijā abas mūsu pārbaudītās kontroles institūcijas veica daudzus pārbaudes apmeklējumus gada beigās, bet tas ir periods, kad šīs darbības nav tik efektīvas, vismaz saistībā ar augkopjiem;
- dalībvalstu iestādēm ir jāpublicē tiešsaistē atjaunināti uzņēmēju un tiem izsniegto bioloģiskās ražošanas sertifikātu saraksti²⁵. Francijā dažas kontroles institūcijas šo informāciju nedara pieejamu tiešsaistē, tādējādi samazinot pārredzamību un palēninot izsekojamības pārbaudes;
- Spānijā (Andalūzija) kompetentās iestādes veiktās pārbaudes nav pietiekami dokumentētas.

---

²⁵ Regula (EK) Nr. 889/2008, 92.b pants.

41. Eiropas Komisija 2014. un 2015. gadā veica revīzijas Čehijas Republikā un Bulgārijā. Arī mēs apmeklējām abas minētās valstis un konstatējām, ka tās ir veikušas pasākumus savu kontroles sistēmu uzlabošanai. Tomēr Bulgārijā mēs joprojām atklājām trūkumus kontroles institūciju uzraudzībā, proti:

- kompetentā iestāde nebija pamanījusi dažus trūkumus ikgadējās pārbaudes laikā (plašāku informāciju sk. **45. punktā** un **1. izcēlumā**);
- divās apmeklētajās kontroles institūcijās nebija pierādījumu, ka to uzņēmēju atlasē, kuru produktos jāpārbauda neatļautas vielas, ņem vērā riskus, kā noteikts Regulā.

Uzņēmēju neatbilstība un ar to saistītie izpildes panākšanas pasākumi

42. Īpašajā ziņojumā Nr. 9/2012 mēs konstatējām, ka sankcijas par bioloģiskās ražošanas noteikumu neievērošanu tika piemērotas atšķirīgi dažādās dalībvalstīs, vienas dalībvalsts un pat kontroles institūciju ietvaros²⁶. Mēs ieteicām tās saskaņot. Kontroles revīzijas laikā mēs atklājām, ka saskaņošana ir ievērojami uzlabojusies kontroles institūcijās un dalībvalstīs, taču ne ES līmenī.

43. Kopš 2013. gada²⁷ kompetentajām iestādēm ir jāpieņem neatbilstību veidu katalogs un tas jānosūta kontroles institūcijām piemērošanai. Tiesību aktos nav noteikts pienākums izstrādāt ES aptverošu saskaņotu izpildes panākšanas pasākumu (tostarp sankciju) katalogu, taču Komisija nesen ir sākusi sadarboties ar dalībvalstīm šajā jautājumā. Komisija ir apzinājusi bioloģisko produktu kontroles sistēmā visbiežāk sastopamos nopietnu neatbilstību veidus un ievāc informāciju par attiecīgajiem izpildes panākšanas pasākumiem.

---

²⁶ Īpašais ziņojums Nr. 9/2012, 35.–37. punkts.

²⁷ Ar Regulu (ES) Nr. 392/2013 ir pievienots 92.d pants Regulai (EK) Nr. 889/2008.

44. Visās astoņās dalībvalstīs, ko mēs apmeklējām vai kurās veicām pēcpārbaudi šīs revīzijas laikā, tagad ir izstrādāts neatbilstību veidu un attiecīgo izpildes panākšanas pasākumu katalogs²⁸, kas ir nozīmīgs solis virzībā uz turpmāku precizēšanu un saskaņošanu.
45. Tomēr Bulgārijā ir nepieciešams plašāks skaidrojums un pienācīga uzraudzība. Mēs novērojām, ka viena no divām apmeklētajām kontroles institūcijām nepiemēroja dažus katalogā norādītos izpildes panākšanas pasākumus un ka abas institūcijas nepiemēroja atbilstošus pasākumus gadījumos, kad tika konstatēta neatļautu vielu klātbūtne produktos. Saistībā ar savām uzraudzības darbībām kompetentā iestāde par to nebija ziņojusi.
46. Ķīmisko vielu un citu vielu²⁹ izmantošanas ierobežojumi ir bioloģisko ražošanas metožu pamatprasība. Kontroles institūcijas vai kompetentās iestādes var īstenot atliekvielu testēšanu, lai noteiktu neatļautu vielu klātbūtni ne tikai gala produktā, bet arī lapās vai augsnē. Īpašajā ziņojumā Nr. 9/2012 mēs norādījām, ka ES regulas nenosaka obligāto laboratorijas testu skaitu, kas jāveic kontroles institūcijām, un ka nav saskaņotas pieejas attiecībā uz pasākumiem, kuri jāīsteno, ja tiek konstatēta neatļautu vielu klātbūtne.
47. Kopš 2013. gada ES tiesību aktos ir noteikts obligātais paraugu skaits, kas kontroles institūcijām ir jāpaņem un jāanalizē³⁰. Jaunajā bioloģisko produktu regulā³¹ ir noteikts, ka turpmāk kompetentajām iestādēm vai kontroles institūcijām i) ir jāveic izmeklēšana, lai noteiktu šo vielu klātbūtnes avotu un iemeslus, un ii) uz laiku jāaizliedz šie produkti, kamēr nav saņemti izmeklēšanas rezultāti. Līdz 2024. gadam Komisijai ir pienākums sagatavot ziņojumu, kurā analizēts, vai nepieciešama turpmāka saskaņošana.

---

²⁸ Saskaņā ar Regulu katalogā jāiekļauj vismaz tās neatbilstības, kuras ietekmē produktu bioloģisko statusu, un atbilstošās sankcijas. Dažās dalībvalstīs (Bulgārijā, Īrijā, Francijā, Itālijā un Apvienotajā Karalistē) katalogā ir iekļautas pat nelielas neatbilstības, kuras neietekmē produktu bioloģisko statusu.

²⁹ Piemēram, daži augu aizsardzības līdzekļi, ĢMO, mēslošanas līdzekļi, barības piedevas, pārstrādes palīg līdzekļi vai tīrīšanas un dezinfekcijas līdzekļi.

³⁰ Regulas (EK) Nr. 889/2008 65. panta 2. punktā ir noteikts, ka obligātais skaits atbilst 5 % no to kontrolē esošo uzņēmēju skaita.

³¹ Regula (ES) 2018/848, 29. pants.

Informācijas apmaiņa ir uzlabojusies, taču tā varētu noritēt ātrāk un būt visaptverošāka

48. Īpašajā ziņojumā Nr. 9/2012 mēs secinājām, ka informācijas apmaiņa dalībvalstīs, starp dalībvalstīm un Komisiju un dalībvalstu starpā vēl nav pienācīga (sk. arī pielikumu). Mēs ieteicām dalībvalstīm nodrošināt svarīgās informācijas par pārkāpumiem un neatbilstībām tiešu plūsmu abos virzienos starp kontroles organizācijām un maksājumu aģentūrām. Turklāt mēs cerējām, ka Komisija i) noteiks veidu, kā jāziņo par pārkāpumiem un neatbilstībām, un laiku, kad tas jādara, ii) ieviesīs atbilstošus pasākumus, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis pilda savus ziņošanas pienākumus, un iii) pārskatīs informācijas sistēmu, kas paredzēta, lai sniegtu paziņojumus par pārkāpumiem un neatbilstībām.

49. Komisija un dalībvalstis veica vairākas darbības, lai ieviestu mūsu ieteikumu; tās uzskaitītas turpmāk.

- Eiropas Komisija ieviesa prasību³² dalībvalstīm paziņot bioloģiskās ražošanas pārbažu rezultātus maksājumu aģentūrām. Tas ir svarīgi, jo šāda informācija var ietekmēt lauksaimniekiem maksājamās ES subsīdijas (sk. arī 19. punktu). Dalībvalstīs/reģionos, kur veicām pēcpārbaudi un kurus apmeklējām šīs revīzijas laikā, tagad ir izveidotas savstarpējas paziņošanas sistēmas, lai gan Francijā šāda veida saziņa ir ieviesta tikai daļēji.
- Eiropas Komisija 2013. gadā ieviesa prasību³³ kontroles institūcijām nekavējoties informēt kompetentās iestādes par neatbilstības gadījumiem, kas ietekmē produktu bioloģisko statusu. Revidētās dalībvalstis ir izstrādājušas procedūras un dažkārt pat tehnoloģiskus risinājumus, lai uzlabotu kontroles institūciju un kompetento iestāžu saziņu saistībā ar neatbilstībām. Tomēr šī saziņa ne vienmēr notiek bez kavēšanās (sk. 1. izcēlumu).

---

³² Regula (EK) Nr. 889/2008, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu (ES) Nr. 392/2013, 92. panta 6. punkts.

³³ Regula (EK) Nr. 889/2008, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu (ES) Nr. 392/2013, 92. panta 4. punkts.

- Eiropas Komisija ir arī noteikusi, ka gadījumos, kad dalībvalstis atklāj pārkāpumus, tām nekavējoties ir jāinformē Komisija un citas dalībvalstis, izmantojot Komisijas tiešsaistes rīku *OFIS* (bioloģiskās lauksaimniecības informācijas sistēma)³⁴. Kopš mūsu iepriekšējās revīzijas dalībvalstu saziņa ir kļuvusi ātrāka, tomēr arī šoreiz mēs atklājām kavēšanos (sk. 1. izcēlumu).
- Kad paziņojums ir reģistrēts *OFIS* sistēmā, Komisija sagaida, ka valsts, kurai tas ir adresēts, izmeklēs iespējamos pārkāpuma cēloņus un 30 dienu laikā nosūtīs atbildi šajā sistēmā³⁵. Kopš iepriekšējās revīzijas atbildes laiks ir saīsinājies. 2017. gadā 85 % atbilžu tika sniegtas laikā (2016. gadā – 60 %).
- Kopš 2013. gada dalībvalstīm ikgadējos ziņojumos par pārtikas nekaitīgumu, ko tās nosūta Komisijai, ir jāiekļauj obligāta informācija par bioloģiskās ražošanas nozari un pārbaudēm³⁶. Lielākajā daļā mūsu analizēto ziņojumu bioloģiskā ražošana ir īpaši izdalīta. Tomēr pašreiz veiktā analīze apstiprina, ka joprojām vērojami daži trūkumi, ko bijām apzinājuši iepriekš³⁷ (sk. 1. izcēlumu).

1. izcēlums. Saziņa reizēm notiek lēni un nav pilnīga

Saziņa par neatbilstībām

Bulgārijā mēs atklājām, ka dažas kontroles institūcijas paziņoja kompetentajām iestādēm par dažiem neatbilstību veidiem tikai gada ziņojumos. Veicot uzraudzības darbības, kompetentā iestāde to nebija pamanījusi. Čehijas Republikā mēs konstatējām, ka kontroles institūcijas 2016. gadā veltīja vidēji

³⁴ Pārkāpumi, kas saistīti ar produktiem no citām dalībvalstīm (Regula (EK) Nr. 889/2008, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu (ES) Nr. 392/2013, 92.a panta 1. punkts), kā arī tās pašas dalībvalsts produktiem, ja pārkāpums skar citu dalībvalsti (Regula (EK) Nr. 889/2008, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu (ES) Nr. 392/2013, 92.a pants).

³⁵ Regula (EK) Nr. 889/2008, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu (ES) Nr. 392/2013, 92.a panta 4. punkts.

³⁶ Regula (EK) Nr. 889/2008, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu (ES) Nr. 392/2013, 92.f pants, kā arī XIIIb un XIIIc pielikums.

³⁷ Īpašais ziņojums Nr. 9/2012, 43. punkts.

33 dienas, bet 2017. gadā – 55 dienas, lai ziņotu kompetentajai iestādei par neatbilstībām, kas ietekmē produktu bioloģisko statusu.

Saziņa, izmantojot OFIS

Kopš dalībvalstī atklāj neatbilstību un kompetentā iestāde par to paziņo OFIS sistēmā, caurmērā pāiet 38 kalendārās dienas, turpretī Regulā noteikts, ka par to jāziņo nekavējoties. Šajā periodā konkrētās partijas produkti var joprojām būt apgrozībā ar ES bioloģiskā produkta logotipu.

Bulgārijā kontroles institūcijas saziņā ar kompetento iestādi neiekļāva ziņas par produkta izcelsmi, tāpēc tās rīcībā nebija būtiskas informācijas, lai lemtu par pārkāpuma/neatbilstības reģistrēšanu OFIS sistēmā.

Ikgadējie ziņojumi Komisijai

Dalībvalstis joprojām ar nokavēšanos ziņo par saviem kontroles pasākumiem. Attiecībā uz 2014.–2016. gadu mūsu pārbaudītās 12 dalībvalstis vidēji kavējās par vairāk nekā četriem mēnešiem. Līdz 2018. gada jūnijam trīs dalībvalstis vēl nebija iesniegušas ziņojumus par 2016. gadu.

Daudzos gadījumos informācija gada ziņojumos par bioloģisko produktu kontroles sistēmu joprojām nebija pilnīga. Savā novērtējumā par 2016. gada ziņojumiem Komisija atzina, ka no 26 saņemtajiem ziņojumiem 13 ziņojumos trūka vidēja vai liela apjoma informācijas.

Sarežģītais uzdevums uzraudzīt importēto bioloģisko produktu kontroles sistēmas daļēji tika izpildīts

50. Relatīvi nelielu daļu no Eiropas Savienībā patērētajiem bioloģiskajiem produktiem veido importēti produkti (piemēru sk. **16. punktā**). Bioloģiskos produktus, kas importēti no trešām valstīm, var sertificēt divējādi:

- saskaņā ar to valstu noteikumiem, attiecībā uz kurām Komisija ir atzinusi, ka tām ir izstrādāti bioloģiskās ražošanas principi, ražošanas noteikumi un kontroles sistēmas, kas līdzvērtīgas ES regulās³⁸ noteiktajām (turpmāk tekstā – **līdzvērtīgas trešās valstis**);

---

³⁸ Regula (EK) Nr. 1235/2008, 7.–9. pants.

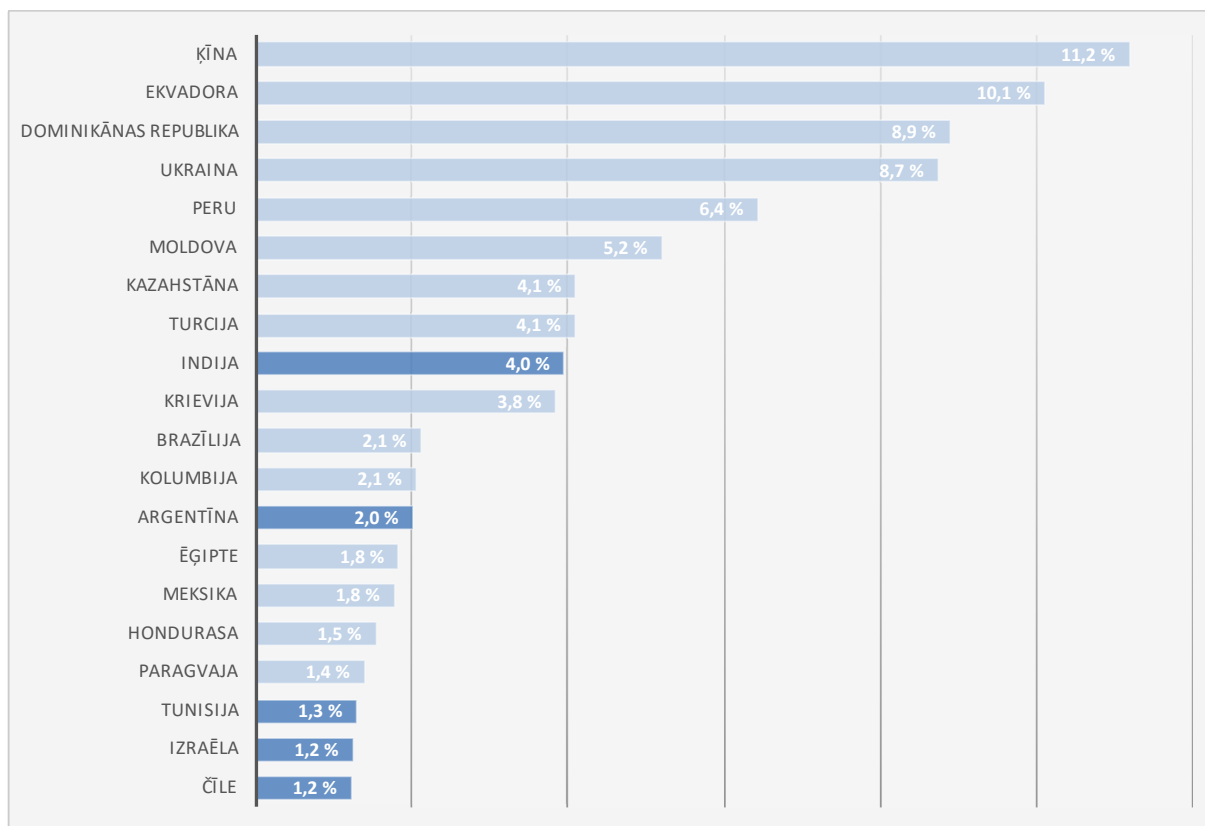
- saistībā ar citām valstīm sertificēšanu veic kontroles institūcijas, ko ārpus Eiropas Savienības bioloģiskās ražošanas jomā Komisija ir atzinusi saskaņā ar līdzvērtīgiem ražošanas noteikumiem un kontroles sistēmām³⁹ (turpmāk tekstā – **līdzvērtīgas kontroles institūcijas**).

51. 2018. gadā 114 valstis sūtīja bioloģiskos produktus uz Eiropas Savienību. 20 valstis, no kurām ES importēja visvairāk, ir apkopotas **4. attēlā**, un līdzvērtīgas trešās valstis ir iezīmētas tumši zilā krāsā. Aptuveni 87 % importēto bioloģisko produktu sertificē līdzvērtīgas kontroles institūcijas.

---

³⁹ Regula (EK) Nr. 1235/2008, 10.–12. pants.

4. attēls. 20 lielākās valstis*, no kurām ES importēja bioloģiskos produktus 2018. gadā (pamatojoties uz produktu svaru)

Piezīme. Līdzvērtīgas trešās valstis ir iezīmētas tumši zilā krāsā.

* Norvēģija un Šveice šajā grafikā nav iekļautas, jo Komisijas tirdzniecības kontroles un ekspertu sistēmā (*TRACES*) nav nekādas informācijas par eksportu no šīm valstīm.

Avots: ERP, pamatojoties uz datiem, kas izgūti no *TRACES* (sertifikāta statuss = “parakstīts pirmā saņēmēja apstiprinājums”).

52. Pašlaik par līdzvērtīgām ir atzītas 13 trešās valstis⁴⁰, no kurām ievie aptuveni 13 % bioloģisko produktu. Ikviens no tām ir parakstījis nolīgumu vai vienošanos ar Komisiju par bioloģiskās ražošanas līdzvērtību. Kopš 2014. gada uz līdzvērtīgām trešām valstīm attiecas

⁴⁰ Regula (EK) Nr. 1235/2008, III pielikums; jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2018/949, kad III pielikumā tika iekļauta Čīle.

jauna atzīšanas shēma, kuras pamatā ir starptautiskie tirdzniecības līgumi⁴¹. Pirmo šādu līgumu parakstīja ar Čīli 2017. gadā⁴² (sk. **2. tabulu**).

2. tabula. To trešo valstu kopsavilkums, kuras parakstījušas nolīgumu ar Komisiju par bioloģiskās ražošanas līdzvērtību

Trešā valsts	Iekļaušanas gads	Nolīguma veids
Austrālija	1996. g.	Administratīva vienošanās
Argentīna	1997. g.	Administratīva vienošanās
Izraēla	1997. g.	Administratīva vienošanās
Šveice	1997. g.	Nodaļa par bioloģiskajiem produktiem visaptverošajā tirdzniecības nolīgumā
Jaunzēlande	2002. g.	Administratīva vienošanās
Kostarika	2003. g.	Administratīva vienošanās
Indija	2006. g.	Administratīva vienošanās
Tunisija	2009. g.	Administratīva vienošanās
Japāna	2010. g.	Administratīva vienošanās
Kanāda	2011. g.	Administratīva vienošanās
ASV	2012. g.	Administratīva vienošanās
Dienvidkoreja	2015. g.	Administratīva vienošanās
Čīle	2017. g.	Tirdzniecības nolīgums par bioloģiskajiem produktiem

53. Turpmākajās sadaļās mēs izklāstīsim savus konstatējumus saistībā ar katru importa režīmu par šādiem jautājumiem:

- Komisijas veiktās revīzijas ārpus ES;
- informācijas apmaiņa;
- Komisijas procedūras izpildes panākšanai.

Pēc tam mēs pievērsīsimies dalībvalstu pienākumiem saistībā ar importētajiem produktiem.

---

⁴¹ Regula (ES) 2018/848, 47. pants.

⁴² Nolīgums starp Eiropas Savienību un Čīles Republiku par bioloģisko produktu tirdzniecību (OV L 331, 14.12.2017, 4. lpp.).

Komisija sāka revīzijas ārpus ES, taču lielākā daļa līdzvērtīgo kontroles institūciju līdz šim nav revidēta

54. Īpašajā ziņojumā Nr. 9/2012 mēs ieteicām Komisijai nodrošināt pienācīgu to valstu uzraudzību, kuras iekļautas līdzvērtīgo trešo valstu sarakstā saistībā ar bioloģisko ražošanu (sk. arī **pielikumu**). Komisijai jānodrošina arī līdzvērtīgo kontroles institūciju uzraudzība⁴³.

55. Pārbaudot darbības, ko Komisija ir veikusi, atsaucoties uz mūsu ieteikumu, mēs atklājām, ka kopš 2012. gada tā veic revīzijas ārpus ES (sk. **31. punktu**) un ka tagad šādas revīzijas saistībā ar bioloģisko ražošanu patērē lielu daļu tās resursu (sk. **3. tabulu**).

3. tabula. SANTE ĢD veiktās revīzijas trešās valstīs no 2012. gada līdz 2018. gadam

Revīzijas veids	2012. g.	2013. g.	2014. g.	2015. g.	2016. g.	2017. g.	2018. g.
Līdzvērtīgas trešās valstis	Tunisija Indija	Šveice Izraēla	Austrālija Argentīna	Izraēla Kanāda Indija	Kostarika		
Līdzvērtīgas kontroles institūcijas		Ķīna (3 dažādas kontr. inst.)	Turcija Vjetnama	Ukraina un Baltkrievija Dienvidāfrika Peru Bolīvija	Albānija un Kosova Ukraina Taizeme Peru	Brazīlija Indija Ekvadora Bolīvija Šrilanka Turcija Ķīna	Paragvaja Dominikānas Republika Meksika** Ukraina Kenija

* Šis nosaukums neskar nostājas par Kosovas statusu un atbilst ANO DP Rezolūcijai 1244/1999 un Starptautiskās Tiesas atzinumam par Kosovas neatkarības deklarāciju.

** Revīzija veikta, veicot dokumentu pārbaudes kontroles institūcijas centrālajā birojā Eiropas Savienībā.

Līdzvērtīgas kontroles institūcijas

56. Līdzvērtīgo kontroles institūciju centrālais birojs bieži vien atrodas Eiropas Savienībā, taču to darbība aptver visu pasauli. Komisijai ir sarežģīti uzraudzīt līdzvērtīgās kontroles institūcijas, jo tā nevar paļauties uz kompetentās iestādes darbu, kā tas ir ES dalībvalstu vai līdzvērtīgu trešo valstu gadījumā (sk. **14. punktu**).

⁴³ Regula (EK) Nr. 834/2007, 33. panta 3. punkts.

57. 2018. gada jūnija beigās bija 57 apstiprinātas līdzvērtīgas kontroles institūcijas. Kontroles institūcijas var būt atzītas attiecībā uz vienu vai vairākām trešām valstīm, un reizēm viena institūcija ir atbildīga par vairāk nekā 50 valstīm. Tādējādi izveidojas liels skaits kontroles institūciju un valstu kombināciju, ko Komisijai ir jāapstiprina un jāuzrauga⁴⁴.

58. Komisija sāka revidēt atzītās līdzvērtīgās kontroles institūcijas 2013. gadā, un līdz 2018. gada beigām bija veikusi 25 šādas revīzijas⁴⁵, parasti kontroles institūcijas centrālajā birojā un vienā no trešām valstīm, saistībā ar kuru institūcija ir atzīta. Mēs lēšam, ka to kontroles institūciju un valstu kombināciju skaits, kuras Komisija ir revidējusi kopš 2013. gada, aptver apmēram vienu trešdaļu no bioloģiskajiem produktiem, kas importēti saskaņā ar šo režīmu. Tas nozīmē, ka var pāriet vairāki gadi, līdz Komisija apmeklē konkrētu valsti vai kontroles institūciju (sk. **2. izcēlumu**).

2. izcēlums. Samērā retās Komisijas veiktās revīzijas

2018. gadā Komisija revidēja līdzvērtīgu kontroles institūciju, kas darbojās Dominikānas Republikā kopš 2013. gada. Revīzijā atklājās nozīmīgi trūkumi kontroles institūcijas sertifikācijas darbībā⁴⁶. Dominikānas Republika ir trešā lielākā bioloģisko produktu eksportētāja uz Eiropu (sk. arī **4. attēlu**), un aptuveni vienu trešdaļu no bioloģiskajiem produktiem, kas importēti no Dominikānas Republikas Eiropas Savienībā, ir sertificējusi kontroles institūcija. Šī kontroles institūcija tika revidēta pirmo reizi, un šī bija pirmā reize, kad Komisija apmeklēja Dominikānas Republiku, lai veiktu šādu revīziju.

59. Pamatojoties uz Komisijas dienestu un Eiropas Ārējās darbības dienesta (EĀDD) ieteikumiem saistībā ar drošības problēmām, plānotie dažu valstu apmeklējumi reizēm tiek atcelti vai atlikti uz vēlāku laiku (piemēram, uz Ēģipti vai Maroku). Tas ir saprotams, taču ierobežo pārliecības līmeni, ko Komisija var gūt, uzraugot šīs valstis.

⁴⁴ Dažos gadījumos viena un tā pati kontroles institūcija piemēro dažādus standartus dažādās valstīs.

⁴⁵ Šīs revīzijas aptver 17 no 57 kontroles institūcijām, kas bija apstiprinātas 2018. gada jūnija beigās.

⁴⁶ DG(SANTE) 2018.–6392. (http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/details.cfm?rep_id=3998).

60. Komisijas veikto revīziju konstatējumi liecina, ka līdzvērtīgu kontroles institūciju uzraudzībai jābūt rūpīgai un regulārai. Komisija īsteno konstatējumu pēcpārbaudi, taču var paiet ilgs laiks, lai novērstu trūkumus dažādās kontroles institūcijās, kas darbojas vienā un tajā pašā valstī. Piemēru sk. **3. izcēlumā**.

3. izcēlums. Grūtības novērst sistēmiskus trūkumus, veicot kontroles institūciju revīzijas

Ķīna ir lielākā bioloģisko produktu eksportētāja uz Eiropas Savienību (sk. arī **4. attēlu**). 2013. gadā Komisija sāka veikt pasākumus, lai novērstu trūkumus to kontroles sistēmu darbībā, kuras attiecas uz bioloģiskajiem produktiem no Ķīnas. Tā adresēja rakstiskus ieteikumus visām kontroles institūcijām, kas darbojās Ķīnā, un mudināja tās veikt papildu pasākumus, tādus kā ārpuskārtas nepieteiktas pārbaudes un daudzskaitlīgāku paraugu ņemšana, un atskaitīties par šīm darbībām gada ziņojumos. Tā arī revidēja trīs kontroles institūcijas un 2014. gadā vienu no tām izslēdza no saraksta. 2017. gadā Komisija revidēja citu kontroles institūciju un atklāja, ka Ķīnā joprojām sastopami trūkumi bioloģiskajā ražošanā un kontroles sistēmā. Komisija apzinās šo problēmu un pašlaik izstrādā sistemātiskāku pieeju.

61. Kad stāsies spēkā jaunā bioloģisko produktu regula (sk. **21. punktu**), līdzvērtības režīmu no 2021. gada līdz 2023. gadam pakāpeniski aizstās ar tādu režīmu, saskaņā ar kuru kontroles institūciju bioloģiskās ražošanas standartiem un kontroles sistēmām būs jāatbilst ES noteikumiem. Pieeja, kas balstīta uz atbilstību, saīsinās revīzijas apmeklējumu sagatavošanas un jaunu lietojumprogrammu un gada ziņojumu pārbaudes laiku, jo Komisijai vairs nevajadzēs novērtēt kontroles institūcijas noteiktos bioloģiskās ražošanas standartus un kontroles sistēmas.

Līdzvērtīgas trešās valstis

62. Ņemot vērā mūsu iepriekšējo revīziju, Komisija ir uzlabojusi līdzvērtīgu trešo valstu uzraudzību. Kopš 2012. gada Komisija ir veikusi desmit revīzijas par astoņām līdzvērtīgām trešām valstīm (sk. **3. tabulu**) un 2014. gadā piedalījies ASV kontroles sistēmas salīdzinošā izvērtēšanā. Līdzvērtīgas trešās valstis, kuras šajā laikposmā netika revidētas, ir Jaunzēlande, Japāna un Dienvidkoreja, kuru kopējais bioloģisko produktu imports Eiropas Savienībā nesasniedz 1 %, un Čīle, kura 2017. gadā parakstīja nolīgumu ar ES.

63. Veiktajās revīzijās atklājās nozīmīgas nepilnības. Daudzos gadījumos ieteikumu īstenošanas pārbaudes laikā Komisija konstatēja, ka attiecīgās valstis ir veikušas korigējošus pasākumus to novēršanai (sk. **4. izcēlumu**).

4. izcēlums. Komisijas revīzijās atklājās nepilnības, un trešās valstis ir veikušas korigējošus pasākumus

Indijā Komisija veica divas revīzijas⁴⁷ un atklāja nopietnus trūkumus saistībā ar kontroles institūciju efektivitāti un kompetentās iestādes īstenoto uzraudzību. Rezultātā Komisija atteicās turpmāk uzskatīt par līdzvērtīgiem importētos pārstrādātos lauksaimniecības produktus, jo Indijā bija mainījušies ražošanas noteikumi, un vienu kontroles institūciju izslēdza no atzīto Indijas kontroles institūciju saraksta. 2017. gada februārī Komisija apstiprināja, ka Indija ir veikusi korigējošus pasākumus, lai izlabotu konstatētās nepilnības.

2013. gada septembrī veiktajā revīzijā Šveicē⁴⁸ Komisija atklāja nepilnības saistībā ar kontroles institūciju uzraudzību un neatbilstīgu importa kontroli. Tāpēc Šveices iestādes veica pasākumus, lai novērstu norādītās problēmas, proti, tās grozīja tiesisko regulējumu un precizēja kontroles institūcijām paredzētos norādījumus.

64. Komisija neveica bioloģisko produktu kontroles sistēmas riska analīzi EBTA valstīs Norvēģijā⁴⁹ un Islandē. Turklāt pagāja vairāk nekā astoņi gadi, līdz Komisija iestrādāja ES bioloģisko produktu regulas⁵⁰ EEZ līgumā⁵¹ 2017. gada martā. 2018. gada oktobrī Komisija

⁴⁷ Indija (2012. g.): http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/details.cfm?rep_id=3059; Indija (2015. g.): http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/details.cfm?rep_id=3641.

⁴⁸ Šveice (2013. g.): http://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/details.cfm?rep_id=3215.

⁴⁹ Saskaņā ar Eiropas Savienības Statistikas biroja datiem Norvēģija ir trešā lielākā pārtikas eksportētāja uz Eiropas Savienību. Par bioloģiskās pārtikas daļu šajā apjomā konkrētu datu nav.

⁵⁰ Padomes Regula (EK) Nr. 834/2007 un tās īstenošanas regulas.

⁵¹ Līgums par Eiropas Ekonomikas zonu, sākot ar 1994. gada janvāri, apvieno ES dalībvalstis un trīs EEZ un EBTA valstis – Islandi, Lihtenšteinu un Norvēģiju – vienotā tirgū, ko dēvē par iekšējo tirgu.

pirmo reizi piedalījās EBTA Uzraudzības iestādes rīkotajā bioloģisko produktu kontroles sistēmas revīzijā Norvēģijā⁵².

Informācijas apmaiņa ir uzlabojusies, taču Komisija to varētu izmantot labāk un ātrāk

Informācijas apmaiņa par pārkāpumiem

65. Komisija 2013. gadā paplašināja *OFIS* rīku⁵³, lai Komisija, dalībvalstis, līdzvērtīgas trešās valstis un līdzvērtīgas kontroles institūcijas varētu apmainīties ar informāciju par pārkāpumiem importētu produktu jomā. Komisija ir apstiprinājusi procedūras, lai pārbaudītu pārkāpumu novēršanu.

66. Attiecībā uz paziņotiem pārkāpumiem saistībā ar produktiem, kas importēti saskaņā ar līdzvērtīgu kontroles institūciju režīmu, galveno lomu pēcpārbaudē uzņemas dalībvalstu kompetentās iestādes. Izmantojot *OFIS* rīku, tās sazinās ar attiecīgo kontroles institūciju un pieprasa papildu informāciju, līdz tiek saņemta apmierinoša atbilde. Ja saistībā ar pārkāpumiem netiek saņemta atbilde, tad Komisija tieši sazinās ar kontroles institūciju.

67. Attiecībā uz produktiem, kas importēti saskaņā ar līdzvērtīgu trešo valstu režīmu, Komisija pārrauga *OFIS* paziņojumus. Tomēr saistībā ar dažiem no tiem mēs atradām maz pierādījumu par faktiski veiktu pēcpārbaudi.

Gada pārskati

68. Papildus paziņojumiem, ar kuriem apmainās, izmantojot *OFIS* rīku, Komisijai ir jāsaņem gada ziņojumi no katras atzītās līdzvērtīgās kontroles institūcijas⁵⁴ un trešās valsts⁵⁵, kuros ir

---

⁵² <http://www.eftasurv.int/press--publications/press-releases/internal-market/norway-needs-to-adjust-control-system-of-organic-production>.

⁵³ Ar Regulu (ES) Nr. 125/2013 ir ieviesti grozījumi Regulas (EK) Nr. 1235/2008 15. pantā.

⁵⁴ Regula (EK) Nr. 1235/2008, 12. panta 1. punkta b) apakšpunkts.

⁵⁵ Regula (EK) Nr. 834/2007, 33. panta 2. punkts.

aprakstīts, kā tiek īstenota kontroles sistēma. Kontroles institūciju gada ziņojumos ir jāiekļauj jaunākie novērtējuma ziņojumi, kas saņemti no akreditācijas iestādes.

69. Saskaņā ar iekšējiem noteikumiem Komisijai jāizskata gada ziņojumi trīs mēnešu laikā pēc to saņemšanas. Mēs pārbaudījām desmit kontroles institūciju iesūtītos gada ziņojumus. Vienā gadījumā novērtējums netika veikts. Tikai trijos gadījumos Komisija bija izskatījusi ziņojumus trīs mēnešu termiņā, un triju citu ziņojumu izskatīšana aizņēma deviņus mēnešus vai ilgāk. Līdzīgus kavējumus mēs novērojām līdzvērtīgu trešo valstu gada ziņojumu analizē⁵⁶.

Sadarbība ar citām institūcijām un iestādēm

70. Līdzvērtīgu kontroles institūciju uzraudzībā Komisija palaujas arī uz novērtējuma ziņojumiem, ko sagatavojušas akreditācijas iestādes. 2017. un 2018. gadā Komisija sarīkoja ikgadēju sanāksmi ar akreditācijas iestādēm. Tomēr nav sadarbības nolīgumu, kuros būtu izklāstīta regulāras informācijas apmaiņas kārtība vai kuri ļautu Komisijai novērtēt pierādījumus, kas pakārtoti ikgadējiem novērtējuma ziņojumiem, vai sniegt atbalstu akreditācijas iestādēm novērtējumu sagatavošanā, ja Komisija uzskatītu, ka koordinēta pieeja būtu lietderīgāka līdzvērtīgu kontroles institūciju uzraudzībā.

71. Tie, kas nodarbojas ar eksportu uz Eiropas Savienību, bieži vien pārdod produktus arī citos tirgos. Tāpēc tiem jāievēro bioloģiskās ražošanas noteikumi, ko definējušas citas importētājvalstis, un jāpakļaujas šo valstu kompetento iestāžu uzraudzībai. Tā kā Komisijai ir ierobežoti resursi analizēt saņemto informāciju (sk. **67. un 69. punktu**) vai pašai veikt revīzijas (sk. **57. un 58. punktu**), tā varētu attīstīt sadarbību ar citu nozīmīgāko importētājvalstu iestādēm, lai pastiprinātu sava importa uzraudzību. Komisija ir veikusi dažus sākotnējus pasākumus šajā virzienā, kopš 2016. gada īstenojot daudzpusējas apspriešanās ("apaļos galus") ar vairākām trešām valstīm (ASV, Kanādu, Čīli, Šveici, Japānu un Dienvidkoreju). Tomēr sistemātiskāki sadarbības kanāli vēl nav iedibināti. Piemēram, Komisija turpmāk plāno veicināt informācijas apmaiņu par neatbilstībām, ziņojumiem, kas

---

⁵⁶ Trijos gadījumos (no sešiem analizētajiem) dokumentus izskatīja vairāk nekā deviņus mēnešus pēc to saņemšanas.

sagatavoti pēc apmeklējumiem uz vietas, kā arī sarīkot apspriedi, kas veltīta kopīgai izpratnei par problēmām dažās valstīs.

Komisijai bija grūti panākt izpildi, un tas prasīja ilgu laiku, taču gaidāmās izmaiņas noteikumos ir vērstas uz to, lai šis process kļūtu ātrāks un efektīvāks

Līdzvērtīgas kontroles institūcijas

72. Ja kontroles institūcija nesniedz Komisijai prasīto informāciju laikus, ja tā neveic koriģējošus pasākumus vai ja nepiekrīt pārbaudei uz vietas, Komisija to var neiekļaut atzīto kontroles institūciju sarakstā vai izslēgt no tā⁵⁷ vai grozīt tās specifikācijas. Praksē Komisija atsauca atzīšanu septiņām kontroles institūcijām. Tomēr no dienas, kad tika pieņemts lēmums atsaukt kontroles institūcijas atzīšanu, līdz dienai, kad tas stājās spēkā, vidēji pagāja četri mēneši. Šajā laikposmā kontroles institūcijas turpināja sertificēt bioloģiskos produktus un izsniegt inspekcijas sertifikātus šo produktu eksportam. Saskaņā ar jauno regulu⁵⁸ pienācīgi pamatotos, neatliekamos, steidzamos gadījumos Komisija varēs pieņemt īstenošanas aktus, kas piemērojami nekavējoties, lai ātrāk atsauktu kontroles institūciju atzīšanu.

Līdzvērtīgas trešās valstis

73. Ja trešās valsts kompetentā iestāde atsakās īstenot ieteikumus vai nokavē ieteikuma īstenošanas termiņu, Komisija var izslēgt šo valsti no atzīto trešo valstu saraksta vai mainīt atzīšanas apjomu⁵⁹. Šādu iespēju Komisija izmantoja vienu reizi (sk. **4. izcēlumu**).

---

⁵⁷ Regula (EK) Nr. 1235/2008, 12. panta 1. punkta c) apakšpunkts un 12. panta 2. punkts.

⁵⁸ Jaunā bioloģisko produktu Regula (ES) 2018/848, 46. panta 9. punkts.

⁵⁹ Piemēram, neatzīt kādu produktu kategoriju.

74. Tirdzniecības nolīgumā, kas 2017. gadā tika noslēgts ar Čīli (sk. **52. punktu**), ir iekļauti saziņas, pārbaūžu un strīdu atrisināšanas mehānismi⁶⁰, kuri palīdz piemērot noteikumus.

Trūkumi dalībvalstu veiktajās bioloģisko produktu importa pārbaudēs

75. Arī ES dalībvalstīm ir svarīga loma importēto produktu kontroles sistēmā. Tās pārbauda importētos produktus un importētājus.

Dalībvalstu veiktās importēto bioloģisko produktu pārbaudes

76. Dalībvalstu pienākums ir pārbaudīt Eiropas Savienībā importēto produktu sūtījumus, pirms produktus var laist brīvā apgrozībā Eiropas Savienībā⁶¹. Tām jāveic dokumentāras pārbaudes un tās var veikt arī fiziskas pārbaudes (piemēram, pārbaudīt iesaiņojumu un marķējumu vai atlasīt paraugus analīzēm un testiem laboratorijā) atkarībā no riska novērtējuma. Pamatojoties uz šo pārbaūžu rezultātiem, dalībvalsts iestāde var vizēt attiecīgo inspekcijas sertifikātu (sk. **84. punktu** tālāk tekstā).

77. Komisija var sadarboties ar dalībvalstīm, lai izstrādātu kopēju pieeju importētu produktu pārbaudēm. Piemēram, 2015. gada decembrī Komisija publicēja pamatnostādnes par papildu oficiālajām kontrolēm, atsaucoties uz vairākiem iepriekš konstatētajiem pārkāpumiem sūtījumos no Ukrainas un dažām kaimiņvalstīm. Par šīm pamatnostādnēm vienojās ES dalībvalstis, un tās tiek pārskatītas katru gadu. Pašlaik tās attiecas uz Ukrainu, Kazahstānu un Krievijas Federāciju.

78. Mēs konstatējam trūkumus importēto bioloģisko produktu pārbaudēs, ko veic trīs dalībvalstis (sk. **5. izcēlumu**).

---

⁶⁰ Savstarpēja būtiskas informācijas apmaiņa (6. pants), iespēja veikt salīdzinošo izvērtēšanu (7. pants), Bioloģisko produktu apvienotās komitejas izveidošana (8. pants), kā arī noteikumi par strīdu atrisināšanu (9. pants).

⁶¹ Regula (EK) Nr. 1235/2008, 13. panta 2. un 4. punkts un V pielikums, 20. aile.

5. izcēlums. Trūkumi ienākošo sūtījumu pārbaudēs

Čehijas Republikā mēs atklājām vairākus gadījumus, kad inspekcijas sertifikātā bija norādītas laboratorijas analīzes, lai gan faktiski tās nebija veiktas (vai otrādi). Tas skaidrojams ar to, ka muitas administrācija vizēja sertifikātu, nesagaidījusi galīgo lēmumu par analīžu veikšanu.

Bulgārijā bioloģisko produktu imports bija pakļauts 100 % dokumentārām pārbaudēm, kas uzticētas Pārtikas nekaitīguma iestādei. Tomēr mūsu revīzijas laikā nebija veikta importēto bioloģisko produktu riska analīze un netika veiktas ne fiziskas pārbaudes, ne laboratorijas testi.

Mēs konstatējām, ka kviešu sūtījumā, kas no Kazahstānas importēts caur Turciju, netika pārbaudīta neatļauto vielu klātbūtne, kā noteikts pamatnostādnēs par importu no šīs valsts. Kontroles institūcija inspekcijas sertifikātā kā izcelsmes valsti kļūdaini bija norādījusi Turciju, tāpēc Apvienotās Karalistes iestādes sūtījumu netestēja.

79. Turklāt dalībvalstīm regulāri jāpārbauda visi importētie produkti (gan bioloģiskie, gan parastie) dažādos pārtikas ķēdes posmos un pārbaudēs jāpielieto uz risku balstīta pieeja⁶². Katru gadu tās ziņo Komisijai par šīm pārbaudēm. Mēs analizējām izlasi, kurā bija iekļauti 12 dalībvalstu gada ziņojumi. Nevienā no tiem nebija konkrētas informācijas par oficiālām importēto bioloģisko produktu pārbaudēm. Tā kā šādas informācijas nav, Komisija nevar zināt, kādas importēto bioloģisko produktu pārbaudes ir veiktas un kādi ir to rezultāti.

Dalībvalstu veiktās importētāju pārbaudēs

80. Uzraugot kontroles institūcijas, dalībvalstis var pārlicināties, vai procedūras un importētāju veiktās pārbaudes ir pienācīgas. 2012. gada īpašajā ziņojumā mēs secinājām, ka kontroles institūciju veiktās importētāju pārbaudes bieži vien nebija pilnīgas. Šajā revīzijā mēs pārbaudījām, kā tiek risināts šis konstatējums, un atklājām, ka dažās dalībvalstīs stāvoklis joprojām ir tāds pats (sk. arī **6. izcēlumu**).

---

⁶² Regula (EK) Nr. 882/2004, 15. panta 1. un 2. punkts.

6. izcēlums. Trūkumi importētāju pārbaudēs

Bulgārijā abas mūsu apmeklētās kontroles institūcijas nebija izstrādājušas īpašus importētāju kontrolsarakstus un to vietā izmantoja “tirgotāju” kontrolsarakstus, kuros nebija dažu specifisku tieši ar importu saistītu pārbažu.

Spānijā (Andalūzijā) kompetentās iestādes ziņojumos par ikgadējām kontroles institūciju uzraudzības pārbaudēm nebija minētas ne importa pārbaudes, ne arī izskatīti īpaši importa kontrolsaraksti.

Kompetentā iestāde Apvienotajā Karalistē neprasa, lai importētāji paziņo savām kontroles institūcijām par katru ienākošo sūtījumu. Tomēr šāds paziņojums ir obligāts saskaņā ar Regulu un ir svarīgs rīks, lai precīzāk virzītu ienākošo sūtījumu fiziskās pārbaudes.

Izsekojamība ir uzlabojusies, lai gan daži trūkumi ir saglabājušies

81. Saskaņā ar pārtikas aprites vispārīgajiem tiesību aktiem pārtikas un barības uzņēmumu pienākums ir nodrošināt izsekojamību visos ražošanas, pārstrādes un izplatīšanas posmos. Viņiem jāspēj noteikt uzņēmumus, kuriem piegādāti viņu produkti, un izsekot tam, ko pārtikas ķēdē ievadījis viņu tiešais piegādātājs⁶³. Tas attiecas uz visu veidu pārtikas produktiem.

82. Bioloģisko produktu izsekojamībai jābūt tādai, kas pārsniedz vispārīgajos pārtikas aprites tiesību aktos noteiktās prasības. Tā kā nav analītisku metožu, kā noteikt, vai produkts ir bioloģisks vai nav, izsekojamība ļautu pārliecināties par produkta bioloģisko statusu visos piegādes ķēdes posmos. Izsekojamības pārbaude vajadzīga, i) lai apzinātu visus iesaistītos uzņēmējus, ii) pārbaudītu tiem izsniegtos bioloģisko produktu sertifikātus un, iii) ja nav ievēroti noteikumi, lai izsekotu produktu līdz tā izcelsmes avotam un izolētu problēmu, tādējādi neļaujot attiecīgajam produktam nonākt līdz patērētājam.

83. Īpašajā ziņojumā Nr. 9/2012 mēs informējām par savu bioloģisko produktu izlases izsekojamības revīziju. Mēs secinājām, ka dalībvalstu kompetentajām iestādēm ir grūti nodrošināt bioloģisko produktu izsekojamību to pārziņā esošajā teritorijā un vēl grūtāk izsekot produktiem, kas šķērso robežu. Mēs ieteicām pastiprināt kontroles, lai nodrošinātu

---

⁶³ To dēvē arī par “solis uz priekšu un solis atpakaļ” pieeju.

to, ka uzņēmēji izpilda regulatīvās prasības attiecībā uz izsekojamību, un Komisijai ieteicām precizēt dažādu iesaistīto struktūru lomas un atbildību (sk. arī pielikumu).

Izsekojamība ES iekšienē ir uzlabojusies, taču ne visus ražotājus var izsekot

84. Komisija veica pasākumus, lai ieviestu mūsu ieteikumu. Tā pievienoja īpašu bioloģisko produktu importa moduli tiešsaistes rīkam, kas paredzēts pārtikas un barības importa regulārai kontrolei *TRACES (TRAdE Control and Expert System, Tirdzniecības kontroles un ekspertu sistēma)*⁶⁴. Kopš 2017. gada oktobra kontroles institūciju pienākums ir izsniegt elektronisku inspekcijas sertifikātu, kas pievienojams katram importētu bioloģisko produktu sūtījumam. *TRACES-COI* moduli ieviesa, lai uzlabotu bioloģisko produktu izsekojamību un sniegtu daudz izsmeļošākus statistikas datus par bioloģisko produktu importu.

85. Kad Komisija (SANTE ĢD) veic revīzijas dalībvalstīs, tā prasa, lai kompetentās iestādes veiktu izsekojamības pārbaudi diviem bioloģiskiem produktiem (ko atlasījusi Komisijas revīzijas darba grupa). Ja sastāvdaļas ir nākušas no valstīm ārpus ES, izseko tikai kustības pēc ES robežas šķērsošanas.

86. Savai revīzijai mēs atlasījām 105 produktus un lūdzām, lai kompetentās iestādes 18 dalībvalstīs un Komisija

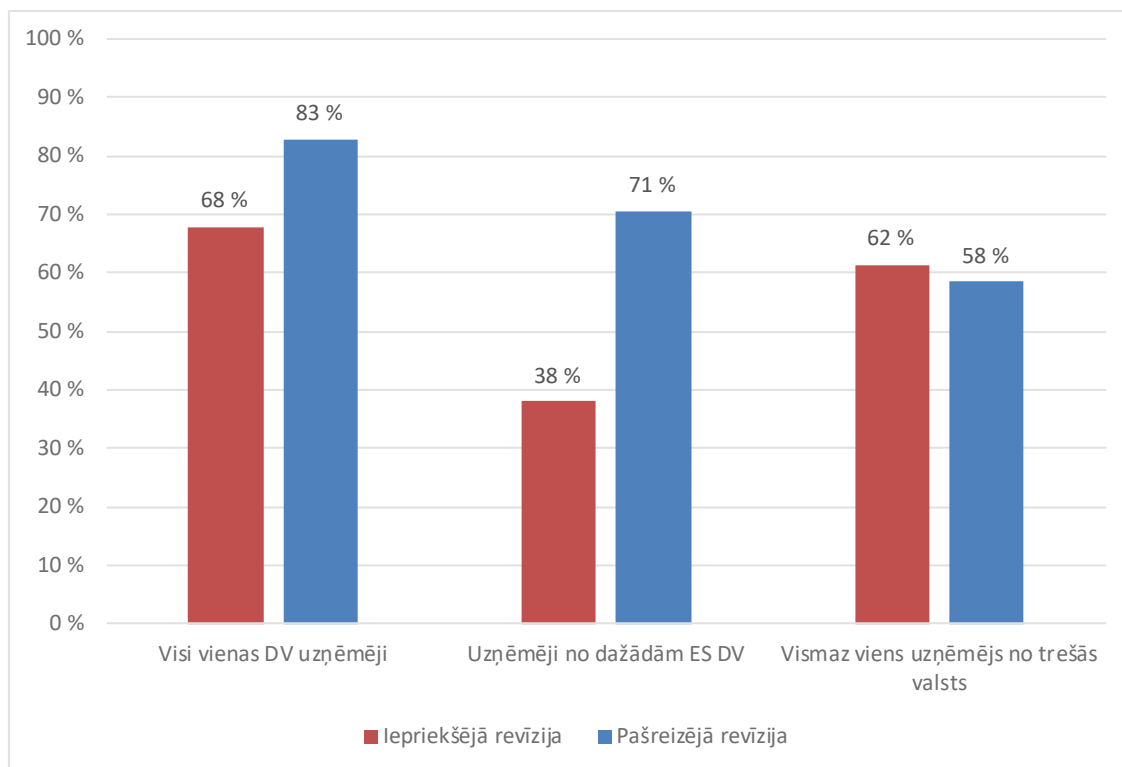
- i) izseko šos produktus līdz ražotājam (attiecīgā gadījumā – arī aiz ES robežām) un
- ii) attiecībā uz visiem iesaistītajiem uzņēmējiem uzrāda bioloģiskās ražošanas sertifikātu, kas bija spēkā, kad produktu ražoja/apstrādāja vai veica citas manipulācijas.

87. Šīs izsekojamības pārbaudes rezultāti bija labāki nekā tad, kad 2012. gada ziņojuma vajadzībām izsekojām produktus, kuru izcelsme bija Eiropas Savienībā (sk. 5. attēlu), un stabili attiecībā uz importētajiem produktiem. Tomēr daudziem produktiem nebija iespējams izsekot līdz pat lauksaimniecības produktu ražotājam.

---

⁶⁴ Šo sistēmu izveidoja ar Komisijas Lēmumu 2004/292/EK saskaņā ar Padomes Direktīvu 90/425/EEK.

5. attēls. To produktu procentuālā daļa, par kuriem bija pilnīga izsekojamībai nepieciešamā informācija

Avots: ERP.

88. Izsekojamības pārbaudes reizēm ir grūti paveicamas un ilgas dažādu iemeslu dēļ, tostarp:

- i) sarežģītas piegādes ķēdes;
- ii) bioloģisko produktu sertifikātu ticamības novērtēšana ir problemātiska, jo tiek izmantotas dažādas Eiropas Savienībā izveidotas datu bāzes, kas nav saskaņotas saturs ziņā un nav praktiskas, ja nav zināma uzņēmēja kontroles institūcija;
- iii) trūkst koordinācijas starp kompetentajām iestādēm dalībvalstīs.

Bija vajadzīgi vairāk nekā trīs mēneši, lai izsekotu dažus mūsu izlasē iekļautos produktus. Lēns izsekošanas temps negatīvi ietekmē spēju rīkoties, ja konstatē neatbilstību, un nepieļaut attiecīgā produkta nokļūšanu pie patērētājiem.

Mūsu veiktajā izsekojamības pārbaudē atklājās problēmas ar marķēšanu un sertifikātiem

89. Pēc izsekojamības pārbaudes mēs formulējam vairākus papildu konstatējumus, kas negatīvi ietekmē kontroles sistēmas uzticamību, piemēram:

- bioloģiskajā marķējumā nepareizi norādīta produkta izcelsme (sk. **7. izcēlumu**);
- nepilnīgs kontroles institūcijas sagatavotais pārbaudes ziņojums, no kura var gūt nelielu pārliecību par daudzām ražošanas un pārstrādes vienībām dažādās trešās valstīs (sk. **8. izcēlumu**).

7. izcēlums. Nepareizi norādītas izcelsmes piemēri bioloģiskajā marķējumā

Divu produktu bioloģiskajā marķējumā bija sniegta nepareiza informācija par produkta izcelsmi:

- pitas maize bija kļūdaini marķēta kā "Lauksaimniecība ES", lai gan tās galvenā sastāvdaļa (kvieši) bija no Moldovas, Ukrainas un Kazahstānas;
- zemeņu ievārījums bija kļūdaini marķēts kā "Lauksaimniecība ES/ārpus ES", lai gan tā lauksaimnieciskās sastāvdaļas bija importētas no trešām valstīm (zemesnes no Marokas un cukurs no Brazīlijas).

8. izcēlums. Nepilnīgs pārbaudes ziņojums, no kura var gūt nelielu pārliecību par daudziem ražotājiem dažādās valstīs

Vienam izsekojamības pārbaudē izvērtētajam produktam galvenā uzņēmēja Turcijā sertifikāts aptvēra 10 ražošanas vienības un 15 pārstrādes vienības Turcijā, Etiopijā, Kirgizstānā, Kazahstānā un Ukrainā.

Mēs pieprasījām jaunāko pārbaudes ziņojumu, uz kura pamata kontroles institūcija sertificēja galveno uzņēmēju un visas tā struktūrvienības. Izanalizējuši dokumentu, mēs atklājām, ka šajā astoņu lappušu ziņojumā trūka tādas pamatinformācijas kā dažādo vienību apmeklējumu datumi un norādes par katrā vienībā faktiski veikto pārbaūžu veidu. Tāpēc mums ir neliela pārliecība par to, ka visas ražošanas un pārstrādes vienības tika pienācīgi pārbaudītas.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

90. Bioloģisko produktu kontroles sistēma ir noteikta ES tiesību aktos. Tās mērķis ir sniegt patērētājiem pārlicību, ka nopērkamajam bioloģiskajam produktam visos piegādes ķēdes posmos tiek piemēroti ES vai līdzvērtīgi noteikumi. Tas attiecas uz produktiem, kas ir ražoti ES vai ir importēti. Mēs konstatējam, ka kopš iepriekšējās revīzijas kontroles sistēma ir uzlabojusies un ka mūsu ieteikumi visumā ir ieviesti (sk. **pielikumu**), taču atlikušas dažas problēmas.

91. Attiecībā uz Eiropas Savienībā ražotajiem bioloģiskajiem produktiem – lielāko daļu no ES patērīna – gan Komisija, gan dalībvalstis ir novērsušas daudzus trūkumus, uz kuriem norādīts iepriekšējā ziņojumā.

92. Pēc šā 2012. gadā publicētā ziņojuma Komisija atsāka apmeklējumus dalībvalstīs, un tagad ir apmeklējusi to lielāko daļu. Mēs secinām, ka šo darbu tā ir veikusi pienācīgi un pienācīgi veikusi pēcpārbaudi. Komisijas veiktajās revīzijās tika apzināti vairāki trūkumi, un pēc šīm revīzijām dalībvalstis veica korigējošus pasākumus. Līdztekus revīzijām Komisija ir uzņēmusies iniciatīvu saistībā ar koordinēšanas darbībām un mācībām un bieži tiekas ar dalībvalstīm, lai apspriestu jautājumus par pārkāpumu un apgalvojumu par krāpšanu pēcpārbaudi (**31.–35. punkts**).

93. Mūsu revidēto dalībvalstu kompetentās iestādes ir veikušas pasākumus, lai uzlabotu savas kontroles sistēmas. Sešas dalībvalstis, kurās veicām pēcpārbaudi, ir novērsušas lielāko daļu iepriekšējā reizē konstatēto trūkumu, grozot tiesisko regulējumu, uzlabojot sadarbību ar akreditācijas iestādēm vai sniedzot labākus norādījumus kontroles institūciju uzraudzībai (**38. punkts**). Mūsu pārbaudītās astoņas dalībvalstis tagad ir izstrādājušas neatbilstību un attiecīgo izpildes panākšanas pasākumu (tostarp sankciju) katalogu, ko piemēro kontroles institūcijas (**44. punkts**). Tomēr mēs atklājām vairākus trūkumus, kas saistīti ar iepriekšējiem konstatējumiem (**40. un 41. punkts**). Mēs atklājām arī to, ka izpildes panākšanas pasākumu piemērošana vēl nav saskaņota visā ES un ka ziņošana dalībvalstīs reizēm notika lēni un bija nepilnīga (**43., 45. un 49. punkts**).

1. ieteikums. Novērst atlikušos trūkumus dalībvalstu kontroles sistēmās un ziņojumu sagatavošanā

Komisijai ir:

- a) jāpārbauda, vai ir novērsti atlikušie trūkumi, ko apzinājām dalībvalsts kontroles sistēmās;
- b) jāturpina darbs pie pārkāpumu un neatbilstību definīcijas un tām piemērojamo izpildes panākšanas pasākumu labākas saskaņošanas, šai nolūkā apspriežoties ar dalībvalstīm un pieņemot īstenošanas aktus;
- c) jāsniedz norādījumi kompetentajām iestādēm, lai tās uzlabotu ziņojumu sagatavošanu, piemēram, aizpildītu informācijas robus savos gada ziņojumos.

Īstenošanas mērķtermiņš: 2020. gads.

94. Neliela Eiropas Savienībā patērētā bioloģisko produktu daļa tiek importēta. Līdzvērtīgas kontroles institūcijas sertificē vairāk nekā 80 % no Eiropas Savienībā importētajiem bioloģiskajiem produktiem. Atlikušo daļu importē no līdzvērtīgām trešajām valstīm. Komisijas kopš 2012. gada veiktās revīzijas ir aptvērušas lielāko daļu līdzvērtīgo trešo valstu (**62. punkts**). Komisija ir sākusi apmeklēt arī līdzvērtīgas kontroles institūcijas un pārbaudījusi to darbības uz vietas trešās valstīs. Līdz šim pārbaudes ir aptvērušas sistēmas, ko piemēro apmēram trešdaļai importa, kuru sertificējušas līdzvērtīgas kontroles institūcijas (**57. un 58. punkts**). Komisijai ir sarežģīti uzraudzīt līdzvērtīgās kontroles institūcijas, jo tā ir kompetentā iestāde un nevar paļauties uz citas kompetentās iestādes darbu, kā tas ir dalībvalstu vai līdzvērtīgu trešo valstu gadījumā. Kad Komisija konstatē trūkumus, var pāiet ievērojams laiks, lai tos novērstu dažādās kontroles institūcijās, kas darbojas vienā un tajā pašā valstī (**60. punkts**).

95. Līdztekus pašas veikto revīziju pēcpārbaudei Komisija sistemātiski analizē gada ziņojumus, kas saņemti no līdzvērtīgām kontroles institūcijām un līdzvērtīgām trešām valstīm. Tomēr to novērtēšanu Komisija bieži vien veic novēloti (**69. punkts**). Mēs konstatējam, ka Komisija paļaujas uz akreditācijas iestāžu ziņojumiem, taču nav oficiālu

sadarbības nolīgumu, kuros būtu izklāstīta regulāras informācijas apmaiņas kārtība vai kuri ļautu Komisijai koordinēt uzraudzību ar akreditācijas iestādēm (**70. punkts**). Mēs redzējām, ka Komisija tikai nupat sāka izskatīt iespējamās sinerģijas bioloģisko produktu importa uzraudzības jomā ar kompetentajām iestādēm citos nozīmīgos šo produktu importa tirgos (ASV, Kanāda, Čīle, Šveice, Japāna un Dienvidkoreja) (**71. punkts**).

96. Saistībā ar importa kontroles sistēmām Komisijai var būt grūti panākt izpildi un tas var būt ilgs process, taču ir ieviesti jauni noteikumi, kas īstenošanu var paātrināt un padarīt efektīvāku. Komisija varēs pieņemt īstenošanas aktus, kas piemērojami nekavējoties, lai ātrāk atsauktu līdzvērtīgu kontroles institūciju atzīšanu (**72. punkts**). Attiecībā uz līdzvērtīgām trešām valstīm, pēc analogijas ar tirdzniecības nolīgumu, kas noslēgts ar Čīli, turpmāk tirdzniecības nolīgumos varēs iekļaut saziņas, pārbaudi un strīdu atrisināšanas mehānismus (**74. punkts**).

97. Arī dalībvalstis ir atbildīgas par importēto bioloģisko produktu pārbaudi veikšanu un, uzraugot kontroles institūcijas, tās pārliecinās, vai importētāju procedūras un to veiktās pārbaudes ir pienācīgas. Dažās dalībvalstīs mēs atklājām trūkumus ienākošo sūtījumu pārbaudēs un konstatējām, ka kontroles institūciju veiktās importētāju pārbaudes joprojām nav pilnīgas (**75.–80. punkts**).

2. ieteikums. Uzlabot importa uzraudzību, pilnveidojot sadarbību

Komisijai ir:

- a) jāuzlabo līdzvērtīgu kontroles institūciju uzraudzība, tostarp pastiprinot sadarbību ar akreditācijas iestādēm un ar citu nozīmīgu importa tirgu kompetentajām iestādēm;
- b) bez kavēšanās jānovērtē līdzvērtīgu kontroles institūciju un līdzvērtīgu trešo valstu gada ziņojumi;
- c) jāsatavo dalībvalstīm paredzētas pamatnostādnes par to, kā veikt konkrētas pārbaudes, kas virzītas uz kontroles institūciju īstenoto uzraudzību pār importētājiem un importētajiem bioloģiskajiem produktiem.

Īstenošanas mērķtermiņš: 2020. gads.

98. Mēs atkal veicām izsekojamības pārbaudi, lai pārliecinātos, vai bioloģiskos produktus iespējams izsekot līdz lauksaimniecības produkta ražotājam un vai produkta bioloģisko statusu var apliecināt ar sertifikātu jebkurā piegādes ķēdes posmā. Salīdzinot ar iepriekšējo revīziju, rezultāti bija uzlabojušies, īpaši Eiropas Savienībā. Tomēr ne visiem produktiem bija iespējams izsekot līdz pat lauksaimniecības produktu ražotājam (**86. un 87. punkts**). Mēs atzīmējam, ka lielākajai daļai kontroles institūciju Eiropas Savienībā tagad ir tiešsaistes datu bāze, kurā apkopoti šo institūciju pārziņā esošo uzņēmēju bioloģisko produktu sertifikāti. Tomēr šīs datu bāzes nav saskaņotas satura ziņā un nav praktiskas, ja nav zināma uzņēmēja kontroles institūcija (**88. punkts**). Importēto produktu izsekojamība tikai iegūtu, ja būtu pieejama tiešsaistes datu bāze par uzņēmējiem ārpus ES.

3. ieteikums. Veikt pilnīgākas izsekojamības pārbaudes

Komisijai ir:

- a) īstenojot importēto produktu uzraudzību, jāveic izsekojamības pārbaudes ārpus ES robežām un to rezultāti jāizmanto, lai mērķtiecīgāk virzītu kontroles institūciju revīzijas vai *ad hoc* pārbaudes trešajās valstīs;
- b) kopā ar kompetentajām iestādēm jāanalizē izsekojamības pārbažu rezultāti, lai apzinātu trūkumus un iespējamās korigējošās darbības;
- c) jāuzlabo pārrobežu pieejamība saistībā ar datiem, kas attiecas uz bioloģisko produktu sertifikātiem, un jāprasa, lai kontroles institūcijas trešās valstīs savus sertifikātus ievada tiešsaistē.

Īstenošanas mērķtermiņi: a) un b): 2020. g., c): 2024. g.

Šo ziņojumu 2019. gada 13. februāra sēdē Luksemburgā pieņēma I apakšpalāta, kuru vada Revīzijas palātas loceklis *Nikolaos Milionis*.

Revīzijas palātas vārdā –

priekšsēdētājs

Klaus-Heiner LEHNE

PIELIKUMS**ĪZ Nr. 9/2012 formulēto ieteikumu īstenošanas līmeņa novērtējums**

Īpašā ziņojuma Nr. 9/2012 ieteikums	Pašreizējais novērtējums	Piezīmes
1. Kompetentajām iestādēm ir jāstiprina savas kontroles organizāciju uzraudzības funkcijas, piemērojot atbilstošas, dokumentētas procedūras kontroles organizāciju apstiprināšanai un pārraudzībai, veicinot pārkāpumu, neatbilstību un attiecīgo sankciju saskaņotu definēšanu un sekmējot labas prakses izmantošanu.	Īstenots lielākajā daļā aspektu	Nepārprotams uzlabojums, taču atlikuši trūkumi dalībvalstīs.
2. Dalībvalstīm jānodrošina svarīgās informācijas par pārkāpumiem un neatbilstībām tieša plūsma abos virzienos starp kontroles organizācijām un maksājumu aģentūrām.	Īstenots lielākajā daļā aspektu	Nepārprotams uzlabojums, taču atlikuši trūkumi dalībvalstīs.
Komisijai jānosaka veids, kā jāziņo par pārkāpumiem un neatbilstībām, un laiks, kad tas jādara, jāievieš atbilstoši pasākumi, lai nodrošinātu, ka dalībvalstīs pilda savus ziņošanas pienākumus un pārskata informācijas sistēmu, kas paredzēta, lai sniegtu paziņojumus par pārkāpumiem, un jāapsver tādu paziņojumu iekļaušana, kas attiecas uz trešām valstīm.	Īstenots lielākajā daļā aspektu	Nepārprotams uzlabojums, taču atlikuši trūkumi saistībā ar ziņošanas pienākumu.
3. Jāpastiprina kontroles pasākumi, lai nodrošinātu, ka uzņēmēji izpilda normatīvās prasības attiecībā uz izsekojamību.	Īstenots dažos aspektos	Uzlabojums, tomēr pārāk daudziem produktiem vēl nav iespējams izsekot.
Šajā saistībā Komisijai jāprecizē dažādu dalībnieku funkcijas un pienākumi.	Īstenots dažos aspektos	Dalēji īstenots (attiecībā uz produktiem no trešām valstīm) ar TRACES starpniecību.
4. Komisijai jāpastiprina dalībvalstu kontroles sistēmu uzraudzība, veicot revīzijas apmeklējumus un vācot un izmantojot vajadzīgos datus un informāciju.	Īstenots lielākajā daļā aspektu	Ir jāuzlabo gada ziņojumos ietvertās informācijas vākšana un izmantošana.
5. Komisijai jānodrošina pienācīga pārraudzība valstīm, kas iekļautas to valstu sarakstā, kuras atzītas par līdzvērtīgām bioloģiskās ražošanas jomā, un laikus jānovērtē trešo valstu pieteikumi iekļaušanai šajā sarakstā.	Īstenots lielākajā daļā aspektu	Gada ziņojumu novēlota novērtēšana un pavisam maz ikgadējo sanāksmju.
6. Kamēr darbojas importa atļauju režīms, dalībvalstīm jānodrošina pareiza tā piemērošana. Kompetentajām iestādēm dalībvalstīs jāpastiprina to kontroles organizāciju pārbaudes, kas ir pilnvarotas izdot inspekcijas sertifikātus.	Vairs nav aktuāls	

**KOMISIJAS ATBILDES UZ EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTAS ĪPAŠO ZIŅOJUMU
“BIOLOĢISKO PRODUKTU KONTROLES SISTĒMA IR UZLABOJUSIES, TAČU ATLIKUŠAS
DAŽAS PROBLĒMAS”**

KOPSAVILKUMS

II. Atsaucoties uz Eiropas Revīzijas palātas Īpašajā ziņojumā Nr. 9/2012 sniegtajiem ieteikumiem, Komisija uzskata, ka minētie ieteikumi ir īstenoti. Jo īpaši tika veikti pasākumi, lai uzlabotu tiesisko regulējumu un atgādinātu dalībvalstīm to juridiskās saistības. Turklāt Komisija *TRACES* sistēmas ietvaros ieviesa elektronisko inspekcijas sertifikātu, kas būtiski uzlaboja no trešām valstīm importēto produktu izsekojamību.

VII. Komisija piekrīt šim ieteikumam.

IEVADS

14. Komisija izmanto dažādus līdzekļus, lai uzraudzītu līdzvērtīgu kontroles institūciju darbības trešās valstīs. Turklāt Komisija veic *ad hoc* informācijas pieprasījumus, piemēram, lai pierādītu sūtījuma vai produkta izsekojamību.

APSVĒRUMI

41.

Otrā aizzīme. Attiecībā uz pierādījumiem, kas skar uz risku balstītu pieeju, kontroles institūcijām jāpiemēro uz risku balstīta paraugu atlase, bet gadījumos, kad ir aizdomas par neatļauta produkta izmantošanu, papildus šādai uz risku balstītai paraugu atlasei jāveic paraugu atlase un laboratorijas analīze.

43. Komisija sāka valstu pasākumu kataloga saskaņošanu Bioloģiskās ražošanas komitejas 2018. gada 6. jūnija sanāsmē.

Attiecīgais regulējums ietver šādas darbības:

- i) atlasīt vairākas visbiežāk sastopamās / visnopietnākās neatbilstības;
- ii) izstrādāt veidni ar piecām ailēm (t. i., juridiskā atsauce, neatbilstības klasifikācija, pasākuma veids, administratīvais process un pēcpārbaude);
- iii) aicināt dalībvalstis aizpildīt veidni, pamatojoties uz to pašreizējo valsts pasākumu katalogu;
- iv) analizēt uz aizpildīto veidņu pamata izdarītos secinājumus par variācijām;
- v) izstrādāt pamatnostādnes par to, kā sagatavot valsts pasākumu katalogu.

1. izcēlums. Saziņa reizēm notiek lēni un nav pilnīga

Attiecībā uz saziņu, izmantojot *OFIS* — Komisija ir apzinājusi problēmu saistībā ar *OFIS* paziņojumu savlaicīgumu un ir aicinājusi dalībvalstis veikt pasākumus šajā jautājumā. Turklāt dalībvalstīs veikto revīziju laikā Komisija izlases veidā pārbauda neatbilstības lietu materiālus attiecībā uz to:

- i) vai kontroles institūcija savlaicīgi paziņo kompetentajai iestādei neatbilstības un
- ii) vai kompetentā iestāde izdara paziņojumu *OFIS* sistēmā.

Nepilnību gadījumā tā sniedz ieteikumus tām dalībvalstīm, kurām ir jāveic pasākumi.

Attiecībā uz “Ilgadējie ziņojumi Komisijai” — Komisija uzņēmās virkni iniciatīvu panākt uzlabojumus gan attiecībā uz gada ziņojumu savlaicīgu iesniegšanu, gan to saturu. Komisija ir apspriedusi šo jautājumu ar dalībvalstīm Bioloģiskās ražošanas komitejā un nosūtījusi atgādinājuma

vēstules par gada ziņojumu novēlotu iesniegšanu. Tā ir pārskatījusi “Gada ziņojumu novērtējuma kontrolsarakstu”, lai precizētu un uzlabotu dalībvalstu ziņošanu, kā arī lai palīdzētu dalībvalstīm sagatavot gada ziņojumus un nodrošinātu, ka ziņojumos ir ietverti pieprasītie un attiecīgie dati par bioloģiskajiem produktiem.

Komisija cer atrisināt šo jautājumu, pieņemot īstenošanas aktu atbilstīgi Oficiālo kontroļu regulas (ES) 2017/625 25. panta a) apakšpunktam.

2. izcēlums. Samērā retās Komisijas veiktās revīzijas

Komisija 2019. gadā veiks revīziju citā kontroles institūcijā, kas darbojas tieši Dominikānas Republikā, ņemot vērā, ka šī valsts ir viena no lielākajām bioloģisko produktu eksportētājām uz Eiropas Savienību.

59. Pamatojoties uz drošības ieteikumiem, Komisijas plānotie atsevišķu valstu apmeklējumi bija jāatceļ vai jāatliek. Šādos gadījumos Komisijai ir citi uzraudzības līdzekļi, lai pārliecinātos par kontroles institūciju darbības rezultātiem, piemēram, lietas materiālu pārbaudes kontroles institūcijas birojā, kontroles institūciju inspektoru citā valstī veikto kontroļu verifikācija, tieša un ar gada ziņojumu palīdzību īstenota pārkāpumu pēcpārbaude ar kontroles institūcijām.

3. izcēlums. Grūtības novērst sistēmiskus trūkumus, veicot kontroles institūciju revīzijas

Komisija kopā ar dalībvalstīm ir vienojusies ieviest jaunas pamatnostādnes par papildu oficiālām kontrolēm Ķīnas izcelsmes bioloģisko produktu jomā. Šis dokuments ir spēkā kopš 2019. gada 1. janvāra, un tajā paredzēts, ka dalībvalstīm attiecībā uz virkni definētu produktu jāveic kontroles un verifikācijas visos sūtījumos no Ķīnas.

Dalībvalstis un Komisija uzskatīja šīs pamatnostādnes par nepieciešamām, ņemot vērā to pārkāpumu pieaugošo skaitu, kas paziņoti *OFIS* sistēmā attiecībā uz noteikta veida produktiem, kuri importēti no Ķīnas.

61. Saskaņā ar jauno Bioloģisko produktu regulu kontroles institūciju bioloģiskās ražošanas standartiem un kontroles sistēmām būs jāatbilst ES noteikumiem. Kā norādīja Revīzijas palāta, tas zināmā mērā ļaus ietaupīt laiku, jo vairs nebūs jānovērtē standarti. Tomēr visās pārējās novērtējuma, pārraudzības un uzraudzības daļās paliek nemainīgas.

67. Komisija nepārtraukti pārrauga *OFIS* paziņojumus un sazinās ar līdzvērtīgu trešo valstu kontroles iestādēm gadījumā, ja tiek atkārtoti kavēta atbilžu iesniegšana, vai saistībā ar īpašiem jautājumiem.

Turklāt Bioloģiskās ražošanas komitejas ietvaros Komisija regulāri izklāsta un apspriež ar dalībvalstīm paziņošanas gadījumus.

70. Komisija uzskata, ka akreditācijas iestāžu veiktā uzraudzība ir kontroles sistēmas stūrakmens.

Jānorāda, ka Bioloģisko produktu regulā nav tiesību normas, ar ko tiek noteikta attiecību struktūra starp Komisiju un akreditācijas iestādēm, kuras darbojas atbilstīgi privātam līgumam ar kontroles institūcijām.

Tomēr Komisija un akreditācijas iestādes aktīvi sadarbojas (piemēram, īpašos semināros un *ad hoc* sanāksmēs), turklāt akreditācijas iestādēm ir tās informācijas kopijas, ar ko apmainās Komisija un attiecīgās kontroles institūcijas.

Galvenais sanāksmju mērķis ir informēt akreditācijas iestādes par problēmām, ar kurām Komisija saskaras saistībā ar to kontroles institūciju uzraudzību, kas atzītas par līdzvērtīgām un kas sertificē bioloģiskos produktus no trešām valstīm, kā arī uzzināt to viedokļus par Bioloģisko produktu regulas īstenošanas operatīvajām grūtībām.

72. Komisijas mērķis ir un arī turpmāk būs līdz minimumam samazināt kavēšanos, kas saistīta ar lēmuma pieņemšanu par neiekļaušanu vai izslēgšanu no attiecīgā Regulas (EK) 1235/2008 IV pielikuma un tā faktisko stāšanos spēkā.

77. Komisija pārskatītajā gada ziņojumu novērtējuma kontrolesarakstā ir iekļāvusi lauku papildu importa kontrolēm un pārbaudīs to datu kvalitāti un precizitāti, kas saņemti par šo tematu.

SECINĀJUMI UN IETEIKUMI

1. ieteikums. Novērst atlikušos trūkumus dalībvalstu kontroles sistēmās un ziņošanā

a) Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Komisija ir ieviesusi sistemātiskas procedūras to revīzijas ieteikumu pēcpārbaudei, kas sniegti revīzijās, kuras veicis tās Veselības un pārtikas nekaitīguma ģenerāldirektorāts. Pamatojoties uz revīzijas ieteikumiem, dalībvalstīm jānodrošina rīcības plāni, kas paredzēti nepilnību novēršanai attiecīgajā valsts kontroles sistēmā, un jāsniedz pierādījumi tam, ka tie tiek īstenoti. Atlikušie Eiropas Revīzijas palātas apzinātie trūkumi tiks ņemti vērā minētā pasākuma ietvaros vai izskatīti speciālos pasākumos (divpusējās pārrunās un mācību pasākumos).

b) Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Komisija turpinās ar dalībvalstīm jau sāktu diskusiju par pasākumu turpmāku saskaņošanu un sniegs norādījumus par valstu pasākumu katalogu sagatavošanu to apspriešanai un apstiprināšanai.

Jaunajā Bioloģisko produktu regulā, kuru sāks piemērot 2021. gadā, paredzēts pieņemt īstenošanas aktu, lai noteiktu vienotu kārtību tajos gadījumos, kad kompetentajām iestādēm jāveic pasākumi attiecībā uz iespējamām vai konstatētām neatbilstībām. Īstenošanas regulu nesāks piemērot līdz 2021. gadam.

c) Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Komisija sagatavos konkrētu saturu apspriežamo gada ziņojumu nodaļai par bioloģiskajiem produktiem saskaņā ar Oficiālo kontroļu regulas (ES) 2017/625 25. panta a) apakšpunktu.

Būtiskus uzlabojumus var veikt, izmantojot skaidru un kopēju veidni, kā arī apmaiņa ar paraugpraksi var būt instruments uzlabojumu panākšanai.

95. Komisija uzskata, ka akreditācijas iestāžu veiktā uzraudzība ir kontroles sistēmas stūrakmens.

Jānorāda, ka Bioloģisko produktu regulā nav tiesību normas, ar ko tiek noteikta attiecību struktūra starp Komisiju un akreditācijas iestādēm, kuras darbojas atbilstīgi privātam līgumam ar kontroles institūcijām.

Tomēr Komisijas un akreditācijas iestāžu starpā notiek noteikta un aktīva sadarbība (piemēram, īpašos semināros un *ad hoc* sanāksmēs), un akreditācijas iestādēm ir tās informācijas kopijas, ar ko apmainās Komisija un attiecīgās kontroles institūcijas.

2. ieteikums. Uzlabot importa uzraudzību, pilnveidojot sadarbību

a) Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Papildus tās ikgadējām sanāksmēm ar akreditācijas iestādēm Komisija plāno:

- novērtēt likumīgus veidus pastiprināt sadarbību ar akreditācijas iestādēm,
- veicināt sadarbību daudzpusēju apspriešanos kontekstā, lai izpētītu sinerģiju un novērstu kopēju risku un problēmas.

b) Komisija piekrīt šim ieteikumam.

c) Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Komisija plāno precizēt tiesību normas par importēto produktu kontroli, jo īpaši jaunās Bioloģisko produktu regulas kontekstā, un turpināt sagatavot norādījumu dokumentus par bioloģisko produktu importu Eiropas Savienībā no atlasītajām trešām valstīm. Tas ļaus saskaņot attiecīgo pieeju starp dalībvalstīm. Īstenošanas regulu nesāks piemērot līdz 2021. gadam.

3. ieteikums. Veikt pilnīgākas izsekojamības pārbaudes

a) Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Papildus aizdomīgu sūtījumu pastāvīgajām *ad hoc* izsekojamības pārbaudēm Komisija plāno katru gadu veikt vēl vairākas izsekojamības pārbaudes.

b) Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Komisija plāno aicināt dalībvalstis iesniegt Bioloģiskās ražošanas komitejas pārstāvjiem savu izsekojamības pārbažu rezultātus kopā ar radušos problēmu un izpildes panākšanas pasākumu analīzi.

c) Komisija piekrīt šim ieteikumam.

Komisija plāno izstrādāt pieeju elektroniskai sertificēšanai iekšējā tirgū, kas tiks iekļauta veidojamajā informācijas pārvaldības sistēmā oficiālo kontroļu vajadzībām, lai vispirms uzlabotu pārrobežu pieejamību saistībā ar datiem, kas attiecas uz bioloģisko produktu sertifikātiem.

Pēc tam Komisija veiks vajadzīgos pasākumus, lai paplašinātu šādu sistēmu, attiecinot to uz trešām valstīm, jo īpaši, lai tiktu ievēroti ES noteikumi, kas līdz 2024. gadam būs obligāti.

ERP DARBINIEKU GRUPA

ERP īpašajos ziņojumos tiek atspoguļoti rezultāti, kas iegūti, revidējot ES politikas jomas un programmas vai ar pārvaldību saistītus jautājumus konkrētās budžeta jomās. ERP atlasa un izstrādā šos revīzijas uzdevumus tā, lai tiem būtu pēc iespējas lielāka ietekme, konkrēti, tiek ņemts vērā risks, kādam pakļauta lietderība vai atbilstība, attiecīgo ienākumu vai izdevumu apjoms, paredzamie notikumi, kā arī politiskās un sabiedrības intereses.

Šo ziņojumu pieņēma I revīzijas apakšpalāta, kuru vada ERP loceklis *Nikolaos Milionis* un kura revidē dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu. Revīziju vadīja ERP loceklis *Nikolaos Milionis*, un viņam palīdzēja bijusī locekļa biroja vadītāja *Ioulia Papatheodorou*, pašreizējais locekļa biroja vadītājs *Kristian Sniter*, locekļa biroja atašejs *Matteo Tartaggia*, atbildīgais vadītājs *Michael Bain*, darbuzdevuma vadītāja *Els Brems* un revidenti *Blanka Happach*, *Greta Kapustaite* and *Radostina Simeonova*. Lingvistisko atbalstu sniedza *Miroslava Chakalova-Siddy*, *Marek Riha* un *Fiona Urquhart*.

No kreisās uz labo: *Michael Bain*, *Blanka Happach*, *Nikolaos Milionis*, *Matteo Tartaggia*, *Greta Kapustaite*, *Kristian Sniter*.

Notikums	Datums
Revīzijas plāna pieņemšana / revīzijas sākums	29.11.2017
Ziņojuma projekta oficiāla nosūtīšana Komisijai (vai citai revidējamai vienībai)	3.1.2019
Galīgā ziņojuma pieņemšana pēc pretrunu procedūras	13.2.2019
Komisijas (vai citas revidējamās vienības) oficiālās atbildes saņemtas visās valodās	8.3.2019

Kopš 1991. gada Eiropas Savienībā darbojas kontroles sistēma, kas reglamentē bioloģisko produktu ražošanu, pārstrādi, izplatīšanu un importu. Tās mērķis ir sniegt patērētājiem pārliecību, ka visos piegādes ķēdes posmos tiek piemēroti bioloģiskās ražošanas noteikumi. Pēdējos gados ES bioloģisko produktu nozare ir strauji attīstījusies. Pārbaudot, kā tiek īstenoti ieteikumi, ko esam formulējuši 2012. gada jūnijā publicētajā īpašajā ziņojumā Nr. 9/2012, mēs konstatējām, ka kontroles sistēma ir uzlabojusies. Mūsu ieteikumi lielākoties ir ieviesti, tomēr ir atlikušas dažas problēmas. Šajā ziņojumā mēs esam formulējuši ieteikumus, lai novērstu atlikušos dalībvalstīs konstatētos trūkumus saistībā ar ES ražotajiem produktiem, lai uzlabotu importēto bioloģisko produktu uzraudzību, izmantojot labāku sadarbību, un lai veiktās izsekojamības pārbaudes būtu pilnīgākas.

EIROPAS
REVĪZIJAS
PALĀTA

Publikāciju birojs

EIROPAS REVĪZIJAS PALĀTA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG

Tālrunis: +352 4398-1

Uzziņām: eca.europa.eu/lv/Pages/ContactForm.aspx
Tīmekļa vietne: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors

© Eiropas Savienība, 2019

Lai izmantotu vai reproducētu fotoattēlus vai citus materiālus, uz kuriem neattiecas Eiropas Savienības autortiesības, atļauja jālūdz tieši autortiesību īpašniekam.